

DISTRIBUCIÓ ACTUAL DELS  
AMFIBIS I RÈPTILS  
A LA COMARCA DE L'ANOIA

XAVIER SAMPERE I PUJOL



## INTRODUCCIÓ

*“Hom no sap, en general, apreciar la bellesa d'un calàpet o d'un dragó. I no és que aquesta bellesa no existeixi! La vida és bella, es diu i és cert. És difícil creure que cap organisme viu està desproveït d'estètica. Té, és clar, la seva. No hem d'aplicar estereotips humans (tan limitats) per a jutjar l'aparença d'un animal.*

*La serp, adaptada al seu estil de vida, longilínia, brillant, àgil... no té bellesa humana, però té bellesa serpentina, que és tan valuosa com l'altra (per a ella més, probablement). El nostre cervell ens ha de servir per a copsar-la”.* Joan Mayol i Serra, Rèptils i amfibis de les Balears.

*“Aquests fastigosos i repugnants animals són detestables pel seu cos fred, pàl·lid color, esquelet cartilaginós, fastigosa pell, aspecte ferotge, ull calculador, olfacte ofensiu, aspre veu, miserable morada i terrible verí; no sé per què el Creador ha empleat els seus poders per crear-los (Amfibis)”.* Carolus Linnaeus (1758), pare de la Taxonomia moderna.

Com es pot veure hi ha opinions de tots els gustos sobre aquests animals, encara que, sol predominar la negativa sobretot en l'Anoia més rural, en què aquests són vistos com a animals que s'arrossegueu per terra, escupen verí o són la personificació del diable. Quan en realitat són tot el contrari animals molt primitius, inofensius en la majoria dels casos i que compleixen un paper molt important en el control de les plagues d'insectes i micromàmifers. Malgrat aquesta importància que tenen els amfibis i rèptils, són els grups de vertebrats menys estudiats. És per aquesta raó que s'ha considerat convenient actualitzar i aprofundir en els coneixements de l'herpetofauna de la comarca de l'Anoia. Vaig començar per buscar tota la bibliografia que tenia al meu abast, i la veritat, són pocs els treballs bibliogràfics que s'han trobat sobre amfibis i rèptils de la comarca. S'ha trobat una nota d'Amador Romaní i Guerra, feta al 1917 i enviada al Butlletí de la Institució Catalana d'Història Natural. També Maria Victòria Vives Balmaña en el seu treball “Contribució al coneixement de la fauna herpetològica de Catalunya” (1990) esmenta alguna espècie dins la comarca. Però sí que hi ha un treball que destaca perquè a part de recollir cites bibliogràfiques, n'aporta de noves: aquest és “Herpetofauna de la comarca de l'Anoia (Catalunya)” de na Nati Horta i Xavier Fontanet, publicat en els Treballs d'Ictiologia i Herpetologia, número 2 (1989) pàg. 63-77. És d'aquest treball d'on he tret totes les citacions bibliogràfiques.

Seguidament, i per tal d'actualitzar els coneixements sobre la presència i distribució d'amfibis i rèptils, es varen recopilar dades de centres i de particulars. En vaig recopilar bastants, però el problema és que la majoria eren dels municipis de Masquefa, Piera o Castellfollit del Boix (aquest darrer municipi pertany a la comarca del Bages però com que la quadrícula d'on tinc les citacions és en part anoienca també les he comptabilitzat). Una vegada feta la primera base de dades, varen començar les prospeccions en totes aquelles quadrícules de les quals no tenia cap citació. Les dades que es prenen apareixen en l'apartat de "Material i mètodes". Aquesta va ser la tasca que va durar més temps i tot i així en cinc quadrícules no s'hi va trobar cap hèrpet. Una vegada finalitzat el treball de camp, es va crear la base de dades final i es va passar a confeccionar els mapes de distribució de les espècies trobades.

Un cop conclosa la tasca es varen dividir els resultats en dues parts. La primera va ser publicada en la Miscellanea Aqualatensis IX, en la qual es descriuen les espècies trobades i es presentaven unes claus dicotòmiques, per tal que es poguessin identificar totes les espècies anoienques, al camp. La segona part és la que teniu a les mans i tracta més el tema de la biogeografia d'aquests animals.

## ÀREA D'ESTUDI

L'àrea d'estudi d'aquest treball és la comarca de l'Anoia amb els seus límits polítics. Podem trobar aquesta comarca dins de tres unitats geològiques diferents que són:

- La depressió Central, que està composta per materials sedimentaris paleògens.
- La serralada Prelitoral, que travessa la comarca de NE a SW i que està formada per roques d'edats diverses.
- La depressió Prelitoral, que està formada per sediments neògens.

A la part central de la comarca es troba la Conca d'Òdena, excavada pel riu Anoia i les seves rieres afluents provinents dels municipis de Montmaneu, Calaf, Carme i Castellolí, per citar les més importants. Aquest riu travessa la serralada Prelitoral pel congost de Capellades, però no pot travessar la serralada Litoral i a l'alçada de Martorell desemboca al Llobregat.

## CLIMA

El clima anoienc és de transició entre el típic mediterrani litoral i el continental de la depressió Central.

El clima mediterrani litoral es caracteritza per tenir unes temperatures mitjanes anuals que ronden els 16° centígrads i una escassa i irregular pluviometria (500-700mm.) que té els seus màxims a la primavera i a la tardor i els seus mínims a l'estiu i a l'hivern. Trobaríem aquest tipus de clima a les àrees sud i sud-est de la comarca, és a dir, a tota l'àrea inclosa dins la depressió Prelitoral.

El clima mediterrani continental és molt més dur amb unes temperatures mitjanes anuals que ronden els 12° o 13° i una escassa pluviometria (400-600mm.). Pel que fa a les temperatures, un dels factors que contribueix que siguin baixes és la inversió tèrmica que en el cas de la comarca fa que s'acumulin les boires en les planes segarrenques, sobretot a l'hivern, fent-los molt durs i amb força glaçades, mentre que els estius solen ser secs i xafogosos. Trobem aquesta climatologia en la part nord de la comarca.

Val a dir també, que la marinada que passa pel congost de Capellades ajuda que el clima de la part central de la comarca (conca d'Òdena) no sigui tan dur com el de la part nord.

## LA VEGETACIÓ I L'HERPETOFAUNA A L'ANOIA

La vegetació de la comarca de l'Anoia es troba a cavall entre la regió biogeogràfica mediterrània (de la terra baixa) i l'eurosiberiana (de la muntanya mitjana) (ARCARONS, 1983). Aquesta alternança en la vegetació és possible per l'accidentat relleu comarcal, amb altiplans, valls i carenes muntanyoses, cosa que crea una sèrie de microclimes en funció de l'exposició solar i l'altitud.

Un 66% dels boscos de la comarca són de pi blanc (*Pinus halepensis*), un 18% de pi blanc amb pinassa (*Pinus nigra ssp. salzmanni*), un 12 % de pi blanc amb pi pinyoner (*Pinus pinea*), un 1 % de pi blanc amb alzines (*Quercus ilex*), un 2 % d'alzines i uns percentatges inferiors a l'1 % de rouredes seques de roure valencià (*Quercus faginea*) i rouredes de roure martinenc amb boix (*Buxus-Quercus pubescentis*) (ROMANYÀ, 1995).

A més de les zones boscoses, a la comarca en trobem d'altres sense estrat arbori que són molt importants per les espècies heliòfiles de la nostra herpetofauna. Aquestes zones són les brolles de romaní i bruc d'hivern (*Rosmarino-Ericion*), les garrigues (*Quercus cocciferae*), els fenassars (*Brachypodium phoenicoidis*) i les joncedes (*Aphyllantion*),....

## MATERIAL I MÈTODES

El present treball és el fruit de 5 anys (1991-1995) de prospecció de la comarca de l'Anoia. Durant aquest temps, de forma esporàdica i en sortides de cap de setmana organitzades expressament per a aquest estudi, es van recollir citacions de les diferents espècies d'amfibis i rèptils que podem trobar a la comarca. Alhora, també es van prendre dades com la data, el municipi, l'alçada sobre el nivell del mar, i les coordenades UTM (Universal Transverse Mercator) 1x1 km i 5x5 km, i si es tractava d'animals adults, subadults, joves o larves, en el cas dels amfibis, a més de dades sobre el seu hàbitat.

A part del treball de camp, es va consultar l'escassa bibliografia trobada sobre aquests animals a la comarca. També s'han utilitzat algunes citacions anteriors a l'any 91 i algunes de posteriors a l'any 95 que varen ser cedides per col·laboradors o bé eren pròpies, i que no es van rebutjar citacions pertanyents a altres comarques (Bages, Baix Llobregat, Alt Penedès i Segarra) sempre que la quadrícula estigués en contacte amb la comarca o molt a prop.

Amb les citacions recollides es van confeccionar els mapes de cada espècie. Com que el nombre de citacions era bastant elevat, es va optar per utilitzar un reticle d'UTM 5x5, d'aquesta manera la comarca de l'Anoia quedava dividida en 54 quadrícules de 5 quilòmetres de costat. A cada quadrícula se li varen atorgar les lletres i els números de la quadrícula de 10x10 km, però afegint-hi un número romà, que equival al nom de la quadrícula 5x5 (PALOMO & ANTÚNEZ, 1992).

El punt en una quadrícula, representa que un determinat taxó s'ha trobat com a mínim en una localitat dins l'esmentada quadrícula. Els punts en una intersecció són citacions bibliogràfiques. Les hem representat així, perquè totes les citacions d'aquest tipus que hem trobat eren en reticle UTM 10x10.

A cada espècie li hem posat el nom llatí, el comú i el local sempre que ens ha estat possible determinar-lo. També s'ha calculat l'estatus de l'espècie dins la comarca. D'aquesta manera, si ocupa del 0 al 10% del total de les quadrícules, es considera RAR; si ocupa del 10 al 25%, es considera ESCÀS; del 25 al 50%, FREQUENT; del 50 al 75%, ABUNDANT; i del 75 al 100%, MOLT ABUNDANT (LLORENTE et al. 1995). Per a calcular l'estatus no s'han tingut en compte les citacions bibliogràfiques. Val a dir que cap espècie ha donat el resultat de molt abundant.

## RESULTATS

En la recerca que s'ha fet en aquest treball, s'han localitzat a l'àrea d'estudi 8 espècies d'amfibis i 16 de rèptils (gràfica 1), una d'elles, *Trachemys scripta*, introduïda per l'home recentment. S'han aconseguit un total de 1.005 citacions, de les quals 866 eren noves i 139 bibliogràfiques. Val a dir que com que la majoria de col·laboradors eren masquefins, igualadins i pierencs, les quadrícules en què estan inclosos aquests municipis han estat les que han donat un major número de citacions, i per tant, també un major nombre d'espècies per quadrícula, mentre que les restants han estat menys prospectades.

En aquest apartat esmentarem les espècies que s'han trobat a la comarca, posant-hi per a cadascuna el nom científic, en negreta; al costat, hi haurà el nom comú emprat per LLORENTE et al. en la confecció de l'Atlas dels amfibis i rèptils de Catalunya i Andorra; seguidament, i si es coneix, hi afegirem el nom local.

També posarem per a cada espècie l'estatus dins la comarca, els seus hàbits, l'hàbitat en què sol trobar-se i, finalment, esmentarem el nom de totes les quadrícules on s'ha trobat, la/es localitat/s i el municipi. Per últim, la data i l'autor. Si no apareix cap nom després de la data, voldrà dir que la citació pertany a l'autor d'aquest treball. Quan en una citació apareixen les abreviacions COM. PERS., vol dir que la cita és una comunicació personal de l'autor. Quan per exemple en una cita es llegeix REQUENA IN HORTA & FONTANET (1989), vol dir que la citació pertany a Requena i que està inclosa dins el treball que varen publicar HORTA & FONTANET, l'any 1989.

	AMFIBIS	RÈPTILS
ANOIA	8	15
CATALUNYA	14 (57,1%)	32 (46,8%)
ESPANYA	27 (29,6%)	45 (33,3%)

Gràfica 1. Nombre d'espècies d'amfibis i rèptils de la comarca de l'Anoia, Catalunya i Espanya.

(\*) S'indica entre parèntesi el percentatge d'espècies de l'àrea d'estudi respecte a les altres dues zones.

A l'hora de comptar les espècies no s'han tingut en compte les de les illes Canàries ni les tortugues marines.

LLORENTE et al. (1995) i BARBADILLO (1987).

## RELACIÓ D'ESPÈCIES

### **CLASSE AMPHIBIA**

#### **Ordre Urodela**

#### Família Salamandridae

***Salamandra salamandra*** (Linnaeus, 1758). Salamandra. Nom local: salamandria.

Status: FREQUENT. Ocupa un total de 25 quadrícules, que representen un 46,2%. És d'hàbits nocturns encara que s'ha trobat de dia en dies de pluja. Es distribueix per tota la comarca, però és més abundant sobretot a la part sud i est de la comarca, zones amb un índex de precipitació més elevat. Se la troba normalment les nits humides a les vinyes, horts, torrents i marges de boscos o pinedes. Les larves se solen trobar en aigües netes de torrents, fonts i basses artificials o naturals.

Rang d'altitud: 180 – 810 m.s.n.m.

**CG62 I** Cal Ponet, Castellfollit de Riubregós, 14/10/95, CAÑELLAS, SOLER, & SOLÉ. **CG72** Calonge de Segarra i Conill, Pujalt HORTA & FONTANET(1989). **CG72 II** Cal Badia, Castellfollit de Riubregós, 14/10/95, CAÑELLAS, SOLER & SOLÉ  
**CG72 III** Cal Mas, Calonge de Segarra, 14/10/95, Conill, Pujalt, 13/06/95. **CG72 IV** La Fortesa – Pou de la Morera, St. Pere Sallavinera, 13/06/95. **CG61 I** L' Astor, Pujalt, HORTA & FONTANET (1989). **CG71** Prats de Rei, HORTA & FONTANET (1989). Montfalcó, Veciana, HORTA & FONTANET (1989), St. Pere Desvim , Veciana, HORTA & FONTANET (1989). **CG81** Rubió, REQUENA IN HORTA & FONTANET (1989). **CG81 I** Castellfollit del Boix (Bages), 16/04/92, CAÑELLAS. **CG91 III** Castellfollit del Boix (Bages), CAÑELLAS, COM. PERS. **CG91 IV** Montserrat, 20/11/93. **CG60** Rocamora, Argençola, HORTA & FONTANET (1989). **CG60 I** Cal Manel, Argençola, 06/08/93. SAMPERE, CAÑELLAS & GONZALEZ. **CG80** Òdena, REQUENA IN HORTA I FONTANET (1989). **CG 80 III** La Falconera, Sta. Margarida de Montbui, 17/03/93 JIMÉNEZ. **CG80 IV** Torrent de Mas d'en Ponç, La Torre de Claramunt, 20/04/92, El Xaró, La Pobla de Claramunt, 20/04/92. **CG 90** Castellolí, HORTA & FONTANET (1989). **CG90 I** Montserrat (Bages), 05/04/92. **CG90 II** Torrent de Can Tardà, Castellolí, 12/10/94. **CG90 III** Can Jaume Bruguès, Castellolí 12/10/94, Font d'en Sala, Piera, 15/04/93, ca n' Aguilera, Piera 15/04/93. **CG90 IV** Ca n' Aguilera, Piera, 20/05/95, Torrent del Margantí, Els Hostalets de Pierola, 21/10/92. **DG00** Montserrat, SERRADELL, 1907, MALUQUER, 1916 I 1917; VIVES – BALMAÑA 1982 IN HORTA & FONTANET (1989). **DG00 II** Montserrat (Bages), 20/11/93, Montserrat, El



Bruc, 20/11/93. **DG00 III** Montserrat , El Bruc, 20/11/93. **CF79 I** Barranc de la Fou, St. Martí de Tous, 01/04/94. **CF79 IV** St. Pere de Màger, La Llacuna, 09/07/93, CAÑELLAS & MONTES. **CF89** Capellades, HORTA & FONTANET (1989). **CF89 II** Orpí, 14/04/91, MACIÀ, Feixes, Orpí, 20/09/94. **CF99** Capellades, ROMANÍ (1917) I MALUQUER (1918), IN HORTA & FONTANET (1989). **CF99 I** Riera de Claret, Masquefa, 18/04/92 , Riera de Masquefa, Masquefa, BULLON COM. PERS. Els Hostalets de Pierola, 27/03/93, Piera 24/10/94. **CF99 II** Carretera B-224, Vallbona d' Anoia, 20/02/93, JIMÉNEZ, Can Ferrer del Coll, Piera, 18/05/91. **CF99 III** Roques Planes, Cabrera d' Anoia, 24/04/93, Torrent del Malpàs, Cabrera d' Anoia, 13/09/95, Torrent Fondo, Cabrera d' Anoia, 13/09/95, Mediona (Alt Penedès), 13/09/95, Can Gallego, Cabrera d' Anoia, 03/07/93. **CF99 IV** Torrent de Can Carrot, 26/09/92. **CF78 I** Can Quim, La Llacuna, 09/07/93, CAÑELLAS & MONTES. **CF98 I** Carretera BV-2242, Piera, 04/10/93. **DF09 II** Riera de Pierola, Els Hostalets de Pierola, 21/03/93, Can Gras, Els Hostalets de Pierola, 25/09/94, Riera de Masquefa, Masquefa, GONZÁLEZ COM. PERS., Riera de Masquefa, Masquefa, 08/09/91, BULLÓN, Masquefa, 18/10/94, Masquefa, 29/11/94, DELGADO, Can Parellada, Masquefa, 04/92, La Beguda Alta, Masquefa, GONZÁLEZ COM. PERS. **DF09 III** Can Valls, Masquefa, 12/07/92, Masquefa, 25/04/91, BULLÓN, Masquefa, GONZÁLEZ, COM. PERS., Masquefa, BULLÓN COM. PERS.

## **Ordre Anura**

Família Discoglossidae

*Alytes obstetricans* (Laurenti, 1768 ). Tòtil.

Status: FREQUENT. Ocupa 27 quadrícules, que representen un 50%.

Sol ser d'hàbits nocturns o crepusculars. Ocupa tota la comarca i encara que no és un animal molt higròfil, comença a disminuir-ne la població per sota els 500mm de precipitació mitjana anual. És probablement per això la manca de citacions de l'oest de la comarca. Se'l troba al marge de tot tipus de conreus, boscos o pinedes. Les larves es troben en tot tipus de punts d'aigua. Són comunes en les basses de les vinyes i horts, ja siguin naturals o artificials.

Rang d'altitud: 200 – 810 m.s.n.m.

**CG72 III** Prop de Mirambell, Calaf, 14/10/95. **CG82 II** Castell de Boixadors, St. Pere Sallavinera, 14/10/95. **CG71 I** Torrent de la Manresana, Prats de Rei, 13/06/96. **CG81 I** Castellfollit del Boix (Bages), 16/04/92, CAÑELLAS. **CG81 III** Rubió, 28/04/95. **CG91 III** Castellfollit del Boix (Bages), 16/04/92. CAÑELLAS. **CG91 IV** Prop de Marganell, El Bruc, 05/10/95. **CG70** St. Martí

de Tous, HORTA & FONTANET (1989). **CG70 IV** Riera de Tous, St. Martí de Tous, 01/04/94. **CG80** Sta. Margarida de Montbui, HORTA & FONTANET (1989). **CG80 I** Torrent del Raval, Òdena, 02/06/93, CAÑELLAS & MONTES. **CG80 II** L'Espelt, Òdena, 20/07/93, CAÑELLAS & MONTES, L'Espelt, Òdena, 22/05/96, C.V. DEL BOSCH MARISTES D' IGUALADA (1996). **CG80 III** Prop del Saió, Sta. Margarida de Montbui, 12/09/92. **CG90** Castellolí, HORTA & FONTANET (1989). **CG90 I** St. Pau de la Guàrdia, El Bruc, 24/10/93, SAMPERE & DELGADO. **CG90 II** Castellolí, 05/04/92, Obaga del Llucià, Castellolí, 05/04/92, Maset d'en Mabres, Castellolí, 11/09/92, Font d'en Sala, Piera, 20/04/96, Prop de Ca n' Aguilera, Piera, 25/04/92. **CG90 IV** Urbanització Can Martí, Els Hostalets de Pierola, 26/06/96, Urbanització Can Martí, Piera, 23/05/92, Ca n' Aguilera, 19/01/91 i 10/09/94. **DG00** Montserrat, SERRADELL (1907), IN HORTA & FONTANET (1989). **DG00 II** Montserrat, 26/12/93. **CF69** Bellprat, HORTA & FONTANET (1989). **CF69 I** Torrent de Claret, Bellprat, 13/06/94. **CF79** La Llacuna, HORTA & FONTANET (1989), Sta. Maria de Miralles, HORTA & FONTANET (1989). **CF79 I** Riera de Tous, St. Martí de Tous, 01/04/94, Cal Pompo, Sta. Maria de Miralles, 13/06/94. **CF79 IV** St. Pere de Màger, La Llacuna, 05/08/95, La Llacuna, 05/08/95. **CF89** Santa Càndia, Orpí, HORTA & FONTANET (1989). **CF89 I** La Torre de Claramunt, 27/04/93, ALBAREDA. **CF89 II** Cal Violant, Orpí, 24/09/93, GONZÁLEZ. **CF89 III** Mediona (Alt Penedès), 05/08/95. **CF89 IV** St. Pere Sacarrera (Alt Penedès), 05/08/95. **CF99** Capellades, ROMANÍ (1917) IN HORTA & FONTANET (1989). **CF99 I** Riera de Masquefa, Masquefa, 18/04/92, Can Fontanelles, Piera, 20/06/91, Piera, 21/05/93. **CF99 II** La Venta, Piera, 01/05/94, Riera Seca, Piera, 01/05/94. **CF99 IV** Torrent de Can Cairot, Piera, 26/09/92. **CF78 I** Puig de Castellar, La Llacuna, 11/07/93 CAÑELLAS & MONTES. **DF09 II** Riera de Masquefa, Masquefa, 02/06/92, GONZÁLEZ, Riera de Masquefa, Masquefa, 08/09/91, BULLÓN, Can Marcet, Els Hostalets de Pierola, BULLÓN COM. PERS., Can Parellada, Masquefa, 02/06/92, GONZÁLEZ, Can Gimferrer, Masquefa, 23/08/92, GONZÁLEZ, Masquefa, Polígon La Pedrosa, La Beguda Alta, GONZÁLEZ COM. PERS., Masquefa, 25/03/95. **DF09 III** Club de Golf Masia Bach (Baix Llobregat), 02/06/92 i 11/05/96, GONZÁLEZ, Torrent de la Font Santa, Masquefa, 05/06/93.

Família Pelobatidae

*Pelobates cultripes* (Cuvier, 1829). Gripau d'esperons.

Status: RAR Ocupa 5 quadrícules, que representen un 9,2%.

Animal d'hàbits subterranis i nocturns. Necessita un determinat tipus de terreny, molt tou, per poder cavar les seves galeries. Aquest creiem que és un factor

important en la seva escassa distribució. Un altre podria ser la dificultat de trobar exemplars adults d'aquesta espècie. Els escassos exemplars adults s'han trobat prop de conreus de vinya i de fruiters. Només hem trobat larves en dues quadrícules i les dues corresponien a basses artificials al costat de masies.

Rang d'altitud: 230-520 m.s.n.m.

**CG91 III** Castellfollit del Boix (Bages), 28/07/91, CAÑELLAS. **CG90** Castellolí, HORTA & FONTANET. **CG90 III** Can Jaume Brugués, Castellolí, 04/94. **CF99 I** Hostalets de Pierola, 26/03/94, GONZÁLEZ. **CF99 IV** Can Cairot, Piera, 09/04/95, GONZÁLEZ. **DF09** Masquefa, MASANA IN HORTA & FONTANET (1989). **DF09 II** Can Gras, Hostalets de Pierola, 25/04/90 i 03/04/93 SAMPERE & GONZÁLEZ.

Família Pelodytidae

*Pelodytes punctatus* (Daudin, 1802). Granoteta de punts.

Status: ESCÀS. Ocupa 7 quadrícules, que representen un 12,9%.

Aquesta espècie resulta més abundant a l'oest de la comarca. Sol ser difícil de veure ja que és un animal de costums nocturns. A l'època reproductora és quan es localitza més fàcilment perquè es pot sentir cantar tant de dia com de nit, encara que ho sol fer ben amagat en l'herba que envolta les basses de cria. S'han trobat postes en basses artificials al costat de conreus i de habitatges humans. També en una riera en un tram de poc corrent i una en un pèlag de pluja juntament amb una de gripau corredor (*Bufo calamita*). El cas més curiós és el d'un exemplar mascle que es va trobar a Pujalt en amplexus amb una reineta meridional (*Hyla meridionalis*) també mascle.

Rang d'altitud: 230-715 m.s.n.m.

**CG72** Calaf, HORTA & FONTANET (1989). **CG61** L'Astor, Pujalt, HORTA & FONTANET (1989). **CG61 I** Pujalt, 09/04/93. **CG71** Prats de Rei, Veciana i Montfalcó (Pujalt), HORTA & FONTANET (1989), St. Martí de Sesgueioles, ARRIBAS IN HORTA & FONTANET (1989). **CG91 III** Castellfollit del Boix (Bages), 28/07/91, CAÑELLAS. **CG80** Vilanova del Camí, REQUENA IN HORTA & FONTANET (1989). **CG80 III** Can Prim, Sta. Margarida de Montbui, 02/11/93, SOLER & SOLÉ, Torrent d'en Feliu, Sta. Margarida de Montbui, 14/04/93, CAÑELLAS & SOLER. **CG90** El Bruc, MASANA IN HORTA & FONTANET (1989). **CG90 IV** Can Aguilera, Piera, 24/05/84. **DG00 III** Vinya Nova, El Bruc, 17/05/95. **CF79 I** Sta. Maria de Miralles, 13/06/94. **DF09 II** Can Gras, Els Hostalets de Pierola, 03/04/93, SAMPERE & BULLÓN.

**Bufo bufo** (Linnaeus, 1758) Gripau comú. Nom local: Calàpet, Galàpet.

Status: FREQUENT Ocupa 21 quadrícules, que representen un 38,8%.

Es tracta d'una espècie no tan comuna com el seu nom indica. L'hem trobat preferentment allunyat de l'aigua fora de l'època reproductora en marges de boscos, en horts, àrees de garriga i conreus de vinya i fruiters. Té el costum de dipositar el ous cada any al mateix lloc, normalment rius amb escàs corrent i profunditat, i basses. Això el fa un animal molt vulnerable a la transformació de l'hàbitat.

Rang d'altitud: 160 – 775 m.s.n.m.

**CG62 I** Cal Ponet, Castellfollit de Riubregós, 14/10/95, CAÑELLAS, SOLER & SOLÉ. **CG72** Calaf, HORTA & FONTANET (1989). **CG72 II** Cal Badia, Castellfollit de Riubregós, 14/10/95, CAÑELLAS, GONZALEZ & ARTIGUES. **CG72 III** Cal Mas, Calonge de Segarra, 14/10/95, Molí de la Sala, Calaf, 14/10/95. **CG61** L'Astor, Pujalt, HORTA & FONTANET (1989), Montmaneu HORTA & FONTANET (1989). **CG71** Prats de Rei, HORTA & FONTANET (1989). **CG81 III** Riera de Rubió, Rubió, 28/04/95, Carretera de les Malloles, Òdena, 14/10/95. **CG91 IV** Prop de Marganell, El Bruc, 05/10/95. **CG60 I** Montmaneu, 06/08/93. **CG70** Jorba, HORTA & FONTANET (1989). **CG70 I** Carretera de Rubió, Rubió, 28/04/95. **CG70 III** St. Martí de Tous, 01/04/94. **CG80** L'Espelt, Òdena, REQUENA IN HORTA & FONTANET (1989), La Pobla de Claramunt, HORTA & FONTANET (1989). **CG80 I** Carretera de Manresa, Òdena, 13/11/94, CAÑELLAS. **CG80 II** Prop de la Sala, Sta. Margarida de Montbui, 20/05/92, MACIÀ. **CG80 III** Carretera de Tous, Sta. Margarida de Montbui, 20/05/92, MACIÀ, El Saió, Sta. Margarida de Montbui, 29/11/93, SOLER, St. Maure, Sta. Margarida de Montbui, 20/03/93, JIMÉNEZ. **CG90 IV** Ca n'Aguilera, Piera, 24/06/88, Pierola, Els Hostalets de Pierola, 30/05/93. **CF69** Bellprat, HORTA & FONTANET. **CF79 I** Riera de Miralles, Sta. Maria de Miralles, 28/04/93. **CF79 III** Segarressos, Sta. Maria de Miralles, 13/06/95. **CF79 IV** Riera de la Llacuna, La Llacuna, 28/04/93. **CF89 II** Orpí, 03/06/94, GONZÁLEZ, Sta. Candia, Orpí, 03/06/94, GONZÁLEZ, riera de Carme, Orpí, 03/06/94, GONZÁLEZ. **CF89 III** Carretera de Mediona, 28/04/93, La Llacuna, 28/04/93. **CF89 IV** St. Quintí (Alt Penedès) 28/04/93. **CF99** Capellades, ROMANÍ (1917) I MALUQUER (1918) IN HORTA & FONTANET (1989). **CF99 I** Ceràmiques Pierola, Els Hostalets de Pierola, 09/03/95, GONZÁLEZ, Can Peret de la Serra, Els Hostalets de Pierola, 04/07/93, Els Hostalets de Pierola, 12/08/90 i 17/06/96, Carretera de Ca n'Aguilera, Piera, 25/09/88, Mas Marquet,

Piera, 18/08/92, Piera, 22/06/91, riera de Masquefa, Masquefa, 18/04/92. **CF99 II** Carretera de Capellades, Vallbona d'Anoia, 22/07/95. **DF09 II** Can Mata, Masquefa, 18/10/94, riera de Pierola, Masquefa, 08/09/91, Masquefa, 10/04/96, GONZÁLEZ, Can Gimferrer, Masquefa, 23/08/92, GONZÁLEZ, Masquefa, 25/04/91, BULLÓN, Masquefa, 17/05/95, DELGADO, Beguda Alta, Masquefa, 04/09/92, GONZÁLEZ, St. Esteve de Sesrovires (Baix Llobregat), 28/11/94, DELGADO.

**Bufo calamita** Laurenti, 1768 Gripau corredor, Nom local: Galàpet, Calàpet.

Status: FREQUENT. Ocupa 20 quadrícules que representen un 37%.

Animal de costums nocturns. Trobem aquest gripau lluny de l'aigua; en vinyes, garrigues, marges de boscos i pinedes i horts. És un dels amfibis més abundants de la comarca, molt més que el gripau comú. Les quadrícules buides del mapa són degudes més a una manca de prospecció que no a una absència real de l'espècie. Sol dipositar els ous en rieres, basses i tolls de pluja. En coneixem un cas d'un que va fer la posta en un toll fet per la roda d'un tractor. Juntament amb el gripau comú és l'animal que més vegades es pot trobar atropellat a les carreteres i pistes anoiènques.

Rang d'altitud: 160 – 775 m.s.n.m.

**CG72 II** Molí del Sala, Calaf, 14/10/95. **CG61** Montmaneu, HORTA & FONTANET (1989). **CG71** Veciana, HORTA & FONTANET (1989), St. Martí de Sesgueioles, ARRIBAS IN HORTA & FONTANET (1989). **CG71 I** Molí de la Roda, Veciana, 29/04/93, MACIÀ. **CG81** Igualada- Perafita, VIVES-BALMAÑA IN HORTA & FONTANET (1989). **CG81 IV** Castellfollit del Boix (Bages), 14/04/96, SOLER & CAÑELLAS Can Sabater, Òdena, 26/03/93, CAÑELLAS. **CG91 III** Castellfollit del Boix, 15/10/95 (Bages). **CG60 I** Montmaneu, 06/08/93. **CG70 IV** Riera de la Roqueta, St. Martí de Tous, 01/04/94. **CG80** Òdena i les Maiols, Òdena, REQUENA IN HORTA & FONTANET (1989), Igualada, VIVES-BALMAÑA IN HORTA & FONTANET (1989). **CG80 I** Carretera de Manresa, Òdena, 15/07/95, Guixeres d'Òdena, Òdena, 08/05/96, CAÑELLAS. **CG80 III** Igualada, 27/03/93, JIMÉNEZ, Coll del Guix, Sta. Margarida de Montbui, 14/04/93, CAÑELLAS & SOLER. **CG80 IV** Carretera d'Igualada, Vilanova del Camí, 13/04/94, Castell de Claramunt, La Pobla de Claramunt, 01/05/91, SOLER & SOLÉ. **CG90 III** Maset del Tort, Castellolí, 17/03/93, Ca n'Aguilera, Piera, 17/03/93 i 04/92. **CG90 IV** Riera Ca n'Aguilera, Piera, 16/05/95, Ca n'Aguilera (poble), 25/10/95, El Bruc, 10/09/94. **CF69 I** Carretera Sta. Coloma de Queralt, Bellprat, 13/06/94, font del Nadal, Bellprat, 13/06/94. **CF79 I** St. Romà, Sta. Maria de Miralles, 13/06/95. **CF99 I** Els

Hostalets de Pierola, 26/03/94, GONZÁLEZ, Carretera Ca n'Aguilera, Piera, 06/12/94, Piera, 21/05/93 i 29/04/96, Can Bonastre, Piera, 23/10/94. **CF99 II** El Falguerar, Piera, 22/02/91, Vallbona d'Anoia, 01/04/92, BULLÓN. **CF99 III** El Bedorc, Piera, 18/11/93. **CF99 IV** Can Cairot, Piera, 26/09/92, Carretera BV 2242, Piera, 30/11/91 i 15/04/94, St. Jaume Sesoliveres, Piera, 24/06/95, El Portell, Piera, 24/11/93. **CF98 I** La Fortesa, Piera, 15/04/94. **DF09** Masquefa, PALLÀS IN HORTA & FONTANET (1989). **DF09 II** Carretera B-231, Els Hostalets de Pierola, 18/02/95, Riera de Pierola, Els Hostalets de Pierola, 21/03/93, GONZÁLEZ, Can Gras, Els Hostalets de Pierola, 23/03/90, BULLÓN i 03/04/93, Can Marques, Els Hostalets de Pierola, 23/03/90, BULLÓN, Can Parellada, Masquefa 04/92 i 31/03/91, BULLÓN, Can Gimferrer, Masquefa, 04/03/93, GONZÁLEZ, Masquefa, 13/04/96, 04/07/91, GONZÁLEZ, i 08/09/91, BULLÓN, Beguda Alta, Masquefa, 04/06/92, GONZÁLEZ. **DF09 III** St. Llorenç d'Hortons (Alt Penedès), 03/10/93 i 23/03/90, BULLÓN.

Família Hylidae

*Hyla meridionalis* (Boettger, 1874) Reineta

Status: ABUNDANT Ocupa 29 quadrícules, que representen un 53,7%.

Granota petita i d'hàbits nocturns. De dia se l'ha trobat prenent el sol en joncs o esbarzers on passa desapercebuda. Se l'ha trobat sempre prop de l'aigua i a vegades en grans concentracions, prop de rieres, basses (sobretot en els horts), piscines abandonades o en desús (a urbanitzacions o nuclis de població), i a tota mena de punts d'aigua on hi hagi joncs, canyes o esbarzers que li donin refugi i protecció. Les larves s'han trobat bàsicament en basses naturals o artificials, però amb abundant vegetació submergida. En època de reproducció és molt sorollosa sobretot en els indrets on s'apleguen molts exemplars.

Rang d'altitud: 140 – 730 m.s.n.m.

**CG62 I** Cal Ponet, Castellfollit de Riubregós, 14/10/95, CAÑELLAS, SOLER & SOLÉ. **CG61** L'Astor, Pujalt, HORTA & FONTANET (1989). **CG61 I** Pujalt, 09/04/93. **CG71** St. Martí de Sèsigueioles, ARRIBAS IN HORTA & FONTANET (1989). **CG71 III** Veciana, 24/04/94. **CG71 IV** riera de Veciana, Veciana, 24/04/94, Copons, 24/04/94, riera de Rubió, Rubió, 28/04/95. **CG81 II** Can Mates, Prats de Rei, 13/06/96. **CG81 IV** Can Prat, Òdena, 15/03/91, CAÑELLAS. **CG91 III** Castellfollit del Boix (Bages), 14/03/91, CAÑELLAS. **CG91 IV** Riera de Marganell, El Bruc, 05/10/95, Cal Solà de la Vall, El Bruc, 05/10/95. **CG70 I** Riera de Rubió, Rubió, 28/04/95, diferents trams del Riu Anoia, Jorba, 09/04/93. **CG70 II** Riera de la Panadella, Argencola, 09/04/93. **CG70 IV** St. Martí de

Tous, 01/04/94, La Fou Aubareda, St. Martí de Tous, 01/04/94. **CG80** L'Espelt, Òdena, Sta. Margarida de Montbui i Vilanova del Camí, REQUENA IN HORTA & FONTANET (1989). **CG80 II** Torrent de Mas Arnau, Òdena, 20/07/93, CAÑELLAS & MONTES, L' Espelt, Òdena, 20/07/93, CAÑELLAS & MONTES. **CG80 III** Riu Anoia, Sta. Margarida de Montbui, 09/04/93, El Saió, Sta. Margarida de Montbui, 02/11/93, SOLER & SOLÉ, Sta. Margarida de Montbui, 02/12/90. **CG90** Castellolí, HORTA & FONTANET (1989), El Bruc, MASANA IN HORTA & FONTANET (1989). **CG90 I** Riera de Cal Viladiu, El Bruc, 22/06/91, St. Pau de la Guàrdia, El Bruc, 24/10/93, SAMPERE & DELGADO, Riera del Bruc, El Bruc, 27/06/92. **CG90 II** Torrent dels Pèlags, El Bruc, BULLÓN & DE PABLO COM. PERS., Obaga d'en Llucià, Castellolí, 05/04/92, Castellolí, 24/07/94, BULLÓN & DE PABLO, Torrent de Can Tardà, Castellolí, 05/04/92. **CG90 III** Can Jaume Brugués, Castellolí, 14/03/92, Can Musset, Castellolí, 12/10/94, Prop de Ca n'Aguilera, Piera, 31/03/92. **CG90 IV** Can Pujol, Els Hostalets de Pierola, 30/05/93, Ca n'Aguilera, Piera, 16/03/92, Can Martí, Piera, 23/05/92, El Bosc de l'Àguila, Piera, 22/03/92. **DG00 II** La Vinya Nova, El Bruc, 22/08/93. **CF69 I** Torrent del Claret, Bellprat, 13/06/94, Riu de Boix, Bellprat, 13/06/94. **CF79 IV** Riera de la Colomina, La Llacuna, 05/08/95. **CF89 II** Riera de Sta. Càndia, Orpí, 24/09/93, GONZÁLEZ. **CF89 III** Mediona (Alt Penedès), 28/04/93. **CF99** Capellades, MALUQUER (1919), IN HORTA & FONTANET (1989). **CF99 I** Can Peret de la Serra, Els Hostalets de Pierola, 04/07/93, Riera de Claret, Els Hostalets de Pierola, 04/07/93, Piera, 30/06/93, Can Bonastre, Piera, 18/06/92, Carretera comarcal B-224, Piera, 05/04/91, riera de Masquefa, Els Hostalets de Pierola, 24/06/91, BULLÓN, Carretera comarcal B-224 trencall amb la BV-2241, Piera, 05/04/91. **CF99 II** Torrent de la Venta, Piera, 10/06/90. **CF99 III** Can Gallego, Cabrera d'Anoia, 26/06/94. **CF99 IV** Carretera comarcal BV- 2242, St. Jaume Sesoliveres, Piera, 03/07/93, mateixa carretera a l'alçada de La Fortesa, Piera, 02/04/90. **CF98 I** Can Romeu (Alt Penedès), 02/04/90. **DF09 II** Can Gras, Els Hostalets de Pierola, 03/04/93, 08/09/91, BULLÓN i 24/03/90, GONZÁLEZ, Can Marquès, Els Hostalets de Pierola, 25/04/91, BULLÓN. Masquefa, 23/05/96 i 30/03/94, GONZÁLEZ. Can Parellada, Masquefa, 31/03/91, BULLÓN, La Beguda Alta, Masquefa, 04/06/92, GONZÁLEZ.

Família Ranidae

***Rana perezi*** (Seoane, 1885) Granota verda Nom local: Granota gripauera.

Status: ABUNDANT Ocupa 39 quadrícules, que representen un 72,2%.

D'activitat tant diürna com nocturna. Se l'ha trobat sempre prop de l'aigua en

basses tant naturals com artificials, fins i tot, en basses de lona que no tenen gens de vegetació. També l'hem observat en rieres o en qualsevol taca d'aigua ja sigui temporal o permanent. Es coneixen diversos casos de granotes que vivien en pous. És abundant també en els trams més contaminats del riu Anoia. Les larves es troben en els mateixos llocs que els adults.

Rang d'altitud: 140 – 750 m.s.n.m.

**CG62 I** Plans de Fontanet, Castellfollit de Riubregós, 14/10/95, CAÑELLAS, SOLER & SOLÉ. Cal Balaga, Castellfollit de Riubregós, 14/10/95, CAÑELLAS, SOLER & SOLÉ. Cal Badia, Castellfollit de Riubregós, 14/10/95, CAÑELLAS, SOLER & SOLÉ. **CG72** Calaf, HORTA & FONTANET (1989), Calonge de Segarra, 2 citacions, HORTA & FONTANET (1989), Conill, Pujalt, HORTA & FONTANET (1989). **CG72 I** Torrents dels Pilots, Calonge de Segarra, 13/06/96, Torrent Sec, Calonge de Segarra, 13/06/96. **CG72 II** Torrents de Morell, Castellfollit de Riubregós, 14/10/95, MARTÍNEZ, GONZÁLEZ & CALVO. **CG72 III** Conill, Pujalt, 14/10/95, SAMPERE, ARTIGUES & LATORRE. **CG72 IV** Riera de Mirambell, Pujalt, 14/10/95, SAMPERE, ARTIGUES & LATORRE. **CG61** L'Astor, Pujalt, HORTA & FONTANET (1989). **CG61 I** Pujalt, 09/04/93. **CG71** Veciana, HORTA & FONTANET (1989). Copons HORTA & FONTANET (1989). **CG71 I** Riera de Sant Pere, Els Prats de Rei, 13/06/96. Torrent de L'Anoia, Els Prats de Rei, 13/06/96. Torrent de la Manresana, Els Prats de Rei, 13/06/96. Molí de la Roda, Veciana, 06/05/95. **CG71 III** Santa Maria, Veciana, 29/04/94. Riera de Veciana, Veciana, 29/04/94. **CG71 IV** Riera de Veciana, Copons, 29/04/94. Riera de Sant Pere, Copons, 16/06/90. Cal Bertran, Rubió, 28/04/95. **CG81 II** Cal Barrusca, Rubió 13/06/96. **CG81 III** Les Marrinxes, Rubió 28/04/95. Rubió 28/04/95. **CG91IV** Cal Solà de la Vall, El Bruc, 05/10/95, Riera de Marganell, El Bruc 05/10/95. **CG60** Carbessí, Argençola, HORTA & FONTANET (1989). **CG60 I** Cal Manel, Argençola, 06/08/93. SAMPERE, CAÑELLAS & GONZÁLEZ. **CG70** St. Martí de Tous i Jorba, HORTA & FONTANET (1989). **CG70 I** Riera de Rubió, Rubió, 28/04/95. 9 citacions en diferents trams del riu Anoia, Copons-Jorba, 09/04/93. Mare de Déu de la Sala, Jorba, 04/05/96, CAÑELLAS. **CG70 II** Riera de la Panadella, Jorba, 09/04/93, Santa Maria del Camí, Veciana, 09/04/93. Riera de Clariana, Argençola, 21/07/93, SAMPERE & GONZÁLEZ. **CG70 III** Masia de Bellestall, Argençola, 21/07/93, SAMPERE & GONZÁLEZ. **CG70 IV** Torrent de Piquer, St. Martí de Tous, 01/04/94, riera de Tous, St. Martí de Tous, 01/04/94, St. Martí de Tous, 01/04/94, El Trull - riera de Tous, St. Martí de Tous, 01/04/94, St. Pere de l'Erm, St. Martí de Tous, 01/04/94. **CG80** Jorba, HORTA & FONTANET (1989), Òdena, HORTA & FONTANET (1989), l'Espelt, Òdena, REQUENA IN HORTA & FONTANET (1989). **CG80 I** Torrent del Raval, Òdena, 02/06/



93, CAÑELLAS, Can Macià, Òdena, 02/06/93, CAÑELLAS, riera d'Òdena, Òdena, 02/09/92, MACIÀ, Torrent de Cal Roig, Òdena, 02/09/92, MACIÀ. **CG80 II** Font de Cal Mas Arnau, Òdena, 20/07/93, CAÑELLAS & MONTES i 22/05/96, CRÈDIT VARIABLE DEL BOSC GERMANS MARISTES, Can Mata, riu Anoia, Jorba, 09/04/93 i 01/05/96, MARTÍNEZ-SILVESTRE. **CG80 III** Riu Anoia, Jorba, 09/04/93, 27/06/93 i 07/07/93, MACIÀ, Pont de Can Mateu, Sta. Margarida de Montbui, 09/04/93. **CG90 I** Cal Viladiu, El Bruc, 05/10/95, St. Pau de la Guàrdia, El Bruc, 24/10/93, SAMPERE & DELGADO. **CG90 II** Torrent de Can Tardà, Castellolí, 05/04/92, Castellolí, 05/04/92, Riera de Castellolí, Castellolí, 05/04/92. **CG90 III** Bosc de la Rosa, Piera, 16/06/91, Torrent de Can Sagristà, Piera, 30/09/93. **CG90 IV** Ca n' Aguilera, Piera, 10/10/93 i 11/09/96, Carretera Ca n' Aguilera, Piera, 20/05/93, Can Pujol, Els Hostalets de Pierola, 05/10/95. **CF69** Bellprat, HORTA & FONTANET (1989). **CF69 I** Carretera Sta. Coloma de Queralt, Bellprat, 13/06/94, Molí de Riu de Boix, Bellprat, 13/06/94. **CF79** La Llacuna, Sta. Maria de Miralles, Sta. Càndia, Orpí, i Orpí, HORTA & FONTANET (1989). **CF79 I** Riera de la Roqueta, St. Martí de Tous, 01/04/95, Cal Gol, St. Martí de Tous, 01/04/95, St. Romà, Sta. Maria de Miralles, 13/06/94, Riera de la Creu d'en França, Sta. Maria de Miralles, 13/06/94, Sta. Maria de Miralles, 13/06/94. **CF79 II** Carretera Sta. Coloma de Queralt, Bellprat, 13/06/94, Ca l'Estripet, Bellprat, 13/06/94. **CF79 III** Segarresos, Sta. Maria de Miralles, 13/06/95, riera de Colomines, Sta. Maria de Miralles, 13/06/95, riera de Miralles, Sta. Maria de Miralles, 13/06/95, Torrebusqueta, La Llacuna, 05/08/95. **CF89 I** La Torre de Claramunt, 02/05/93, ALBAREDA. **CF89 II** Mediona (Alt Penedès), 29/06/94, GONZÁLEZ. **CF89 IV** St. Pere Sacarrera (Alt Penedès), 05/08/95. **CF99** Capellades, MALUQUER (1919) IN HORTA & FONTANET (1989). **CF99 I** Riera de Claret, Els Hostalets de Pierola, 21/11/92, Can Peret de la Serra, Els Hostalets de Pierola, 04/07/93, Can Bonastre, Piera, 23/10/94, Piera, 14/09/95. **CF99 II** Piera, 10/06/90. **CF99 III** El Bedorc, Piera, 03/07/93, Can Gallego, Cabrera d'Anoia, 03/07/93. **CF99 IV** La Fortesa, Piera, 02/04/90. **CF78 I** Cases Velles, La Llacuna, 11/07/93, CAÑELLAS & MONTES. **CF98 I** Carretera BV- 2242, Piera, 02/04/90. **DF09** Masquefa, MASANA IN HORTA & FONTANET (1989). **DF09 II** Riera de Pierola, Els Hostalets de Pierola, 08/09/91, BULLÓN, riera de Claret, Els Hostalets de Pierola, 01/08/94, Can Gras, Els Hostalets de Pierola, 03/04/93, Torrent dels Pèlags, Els Hostalets de Pierola, 21/04/91, riera de Masquefa, Masquefa, 31/03/91, BULLÓN, Can Marquès, Masquefa, 25/04/91, BULLÓN, Can Marçet, Masquefa, 25/04/91, BULLÓN, Masquefa, 01/05/92, BULLÓN, Can Gimferrer, Masquefa, 02/06/92, GONZÁLEZ. **DF09 III** Masquefa, 23/03/90, BULLÓN, Masquefa, 23/04/92, GONZÁLEZ.

## **CLASSE REPTILIA**

### **Ordre Chelonia**

Família Bataguridae

***Mauremys leprosa*** (Schweigger, 1812). Tortuga de rierol.

Status: ESCÀS Ocupa 8 quadrícules, que representen un 14,8%.

D'activitat diürna. L'hem trobat sempre prop de l'aigua en rieres, basses, tant naturals com artificials, amb poca o molta vegetació i algunes d'estacionals. Aguanten força bé la contaminació ja que no es rara en els trams mitjans del riu Anoia. Rang d'altitud: 190 – 390 m.s.n.m.

**CG70 I** Riu Anoia, Jorba del 02/06 al 02/09 de 1990, SOLER & SOLÉ, La Sala, Jorba, 1991, SOLER, SOLÉ CAÑELLAS & SAMPERE, i 27/03/93 JIMÉNEZ, i 21/04/94, MACIÀ. **CG90 IV** Ca n' Aguilera, Piera, any 1984. **CF99 I** Piera, 11/07/91. **CF99 II** La Venta, Piera, 10/06/90, riu Anoia, Piera, 03/08/96, LLOP, Can Ferrer del Coll, Piera, 03/08/96, LLOP. **CF99 III** St. Jaume Sesoliveres, Piera, 24/05/92. **CF99 IV** La Fortesa, Piera, 19/07/93. **DF09 II** Riera de Masquefa, Masquefa, 06/90, BULLÓN, riera de Masquefa, Masquefa, SOLER COM. PERS. **DF09 III** Torrent de la Serra, Masquefa, 16/05/95, DELGADO.

### **Ordre Squamata**

#### **Subordre Lacertilia**

Família Gekkonidae

***Tarentola mauritanica*** (Linnaeus, 1758). Dragó.

Status: FREQUENT Ocupa 20 quadrícules, que representen un 37%.

D'hàbits nocturns. S'ha trobat el dragó a la majoria de nuclis habitats de la comarca. Malgrat la persecució a què és sotmès, és un rèptil bastant abundant. Lluny dels habitats humanitzats es sol trobar en llocs rocósos i secs, parets de construccions abandonades o marges de pedra a les vinyes. És en aquests indrets on se l'ha trobat actiu de dia. Sota teulades hem trobat moltes vegades postes, que es coneixen principalment perquè els ous tenen la closca dura. Rang d'altitud: 190 – 710 m.s.n.m.

**CG72 III** Conill, Pujalt, 14/10/95, SAMPERE, ARTIGUES & LATORRE. **CG71 IV** Riera de Veciana, Veciana, 29/04/94. **CG91 IV** Cal Solà de la Vall, El Bruc, 05/10/95. **CG60 I** Cal Manel, Argencola, 09/94, SAMPERE, CAÑELLAS

& GONZÁLEZ. **CG70 I** La Sala, Jorba, 04/05/96, CAÑELLAS, Carretera de Copons, Copons, 29/04/94. **CG70 II** Argencola, 21/07/93. **CG80 I** Puig Aguilera, Òdena, 05/07/93, MACIÀ, Guixeres d'Òdena, Òdena, 13/05/96, CAÑELLAS X. **CG80 II** Font de Can Mas Arnau, Òdena, 22/05/96, CAÑELLAS & MONTES. **CG80 III** Urbanització La Mallola, Sta. Margarida de Montbui, 30/06/86, Igualada, 20/08/94. **CG80 IV** Igualada, 20/08/94. **CG90** Castellolí, JUTGLÀ IN HORTA & FONTANET (1989). **CG90 II** Obaga del Llucià, Castellolí, 05/04/92. **CG90 III** Ca n'Aguilera, Piera, 15/05/92. **CG90 IV** El Bruc, 24/09/93, Can Martí, Piera, 10/06/92, Ca n'Aguilera, Piera, 31/03/92 i 21/08/96, Bosc de l'Àguila, Piera, 18/07/92 i 24/08/96. **DG00 III** Collbató (Baix Llobregat), estiu del 89. **CF99** Capellades, ROMANÍ (1917) i MALUQUER (1918) IN HORTA & FONTANET (1989). **CF99 I** Els Hostalets de Pierola, 17/06/96, 15/10/92 i cementiri dels Hostalets de Pierola, 08/09/91, Can Fontanelles, Piera, 05/04/90, Mas Marquet, Piera, 22/04/86, Piera, 31/07/92. **CF99 II** Can Ferriol, Piera, 28/04/93, El Bedorc, Piera, 28/03/93. **CF99 III** El Bedorc, Piera, 01/05/96, Roques Planes, Piera, 01/05/96. **CF99 IV** Can Cairot, Piera, 26/09/92, St. Jaume Sesoliveres, Piera, 28/04/91. **DF09 II** Can Gras, Els Hostalets de Pierola, 03/04/93, Torrent del Pèlag, Els Hostalets de Pierola, 21/04/91, Masquefa, 18/10/94, 13/07/96, 24/06/91, BULLÓN i 28/05/95, GONZÁLEZ La Beguda Alta, Masquefa, 14/08/91, GONZÁLEZ. **DF09 III** La Beguda Alta, Masquefa, 14/08/91 i 04/09/92, GONZÁLEZ.

Família Anguidae

*Anguis fragilis* (Linnaeus, 1758) Vidriol. Nom Local: Nuia.

Status: FREQUENT Ocupa 20 quadrícules, que representen un 37%.

D'hàbits crepusculars o nocturns. L'hem trobat en marges de camins, en torrenteres, en conreus d'hort i vinyes i fins i tot dins de boscos on he pogut comprovar que s'amaga molt ràpidament dins la fullaraca. Generalment s'ha trobat en llocs obacs i bastant humits. Es sol veure de dia en dies humits i fins i tot amb pluja fina. He pogut comprovar que és una espècie ovovivípara ja que vaig tenir la sort de veure un part. Malgrat que és un animal inofensiu, a la comarca és molt perseguit i algunes citacions que he recollit provenien d'animals apallissats i morts per l'home.

Rang d'altitud: 220 – 820 m.s.n.m.

**CG62 I** Barqueta, Castellfollit de Riubregós, 14/10/95, CAÑELLAS, SOLER & SOLÉ. **CG72 II** Cal Badia, Castellfollit de Riubregós, 14/10/95, CAÑELLAS, SOLER & SOLÉ, Bosc de Tònic, 14/10/95, CAÑELLAS, SOLER & SOLÉ.

**CG91 III** Castellfollit del Boix (Bages), 28/07/91 CAÑELLAS. **CG91 IV** Prop de Marganell, El Bruc, 05/10/95. **CG80 II** L'Espelt, Òdena, 20/07/93, CAÑELLAS & MONTES, Can Cansalada, Sta. Margarida de Montbui, 01/05/96, MARTÍNEZ. **CG80 III** St. Maure, Sta. Margarida de Montbui, 21/03/93, JIMÉNEZ. **CG80 IV** El Xaró, La Pobla de Claramunt, 20/05/96, CAÑELLAS. **CG90 I** Cal Viladiu, El Bruc, 05/10/95. **CG90 II** Cal Mariets, El Bruc, DE PABLO COM. PERS. **CG90 III** Turó de l'Avellana, La Pobla de Claramunt, 02/07/89, La Rata, Capellades, 18/04/93, JIMÉNEZ, Ca n'Aguilera, Piera, 16/04/92. **CG90 IV** Ca n'Aguilera, Piera, 12/05/92, Bosc de l'Àguila, Piera, 05/07/94. **DG00** St. Jeroni, El Bruc, VIVES-BALMAÑA (1982) IN HORTA & FONTANET (1989), Montserrat SERRADELL (1907) I MALUQUER (1916) IN HORTA & FONTANET (1989). **DG00 II** St. Jeroni, El Bruc, 15/06/92. **CF79 I** St. Romà, Sta. Maria de Miralles, 13/06/95. **CF79 IV** Vilademàger, La Llacuna, 11/07/93, CAÑELLAS & MONTES. **CF89 II** Can Violant, Orpí, 24/09/93, GONZÁLEZ. **CF99** Capellades, ROMANÍ (1917) I VIVES –BALMAÑA (1982) IN HORTA & FONTANET (1989). **CF99 I** Carretera dels Hostalets a Esparreguera, Els Hostalets de Pierola, 22/05/91, BULLÓN, Can Mussons, Masquefa – Els Hostalets de Pierola, 01/12/96. **CF99 II** La Venta, Piera, 01/07/94, torrent de La Venta, Piera, 01/07/94. **CF99 IV** Torrent de Can Cairot, Piera, 26/09/92. **DF09 II** Riera de Masquefa, Masquefa, 05/08/93, GONZÁLEZ, prop del camp de golf, Masquefa, 24/04/93, Can Gras, Els Hostalets de Pierola, 03/04/93, SAMPERE & BULLÓN, riera de Masquefa, Masquefa, 04/09/92, GONZÁLEZ, Masquefa, 04/05/95, DELGADO, Beguda Alta, Masquefa, 03/91, SAMPERE & GONZÁLEZ. **DF09 III** Masquefa- Polígon, 03/91, SAMPERE & GONZÁLEZ, El Masset, Masquefa, 23/04/92, GONZÁLEZ.

Família Lacertidae

*Lacerta lepida* = *Timon lepidus* (Daudin, 1802) Llangardaix. Nom Local: Llagardo.

Status: ABUNDANT. Ocupa 29 quadrícules, que representen un 53,7%.

Espècie diürna. És freqüent trobar-lo assolellant-se en marges de camins o zones obertes. Se'l troba en camps de conreus, horts, àrees de garriga i fins i tot en l'interior de pinedes i boscos on s'ha pogut comprovar la seva capacitat d'enfilar-se als arbres. N'he trobat exemplars hivernant sota pedres, munts de llenya i forats excavats per ell mateix, o aprofitant el d'altres animals com és el cas d'un exemplar que va ser trobat dins el niu d'un abellerol (*Merops apiaster*).

A causa de la seva grandària és bastant comú de trobar-lo assolellant-se al marge de carreteres asfaltades ja que amb l'asfalt es termoregula més ràpidament i això és causa d'una elevada mortalitat per atropellament en aquesta espècie.

Rang d'altitud: 150 – 880 m.s.n.m.

**CG62 I** Cal Ponet, Castellfollit de Riubregós, 14/10/95, CAÑELLAS, GONZÁLEZ & CALVO. **CG72 II** Cal Badia, Castellfollit de Riubregós, 14/10/95, CAÑELLAS, GONZÁLEZ & CALVO, La Martina, Castellfollit de Riubregós, 14/10/95, CAÑELLAS, GONZÁLEZ & CALVO. **CG72 III** La Morera, Calonge de Segarra, 14/10/95, SAMPERE, ARTIGUES & LATORRE Conill, Pujalt, 13/06/95. **CG82 III** Cal Butzems, St. Pere Sallavinera, SAMPERE, GONZÁLEZ, CAÑELLAS, SOLER, SOLÉ, MARTÍNEZ, ARTIGUES, LATORRE & CALVO. **CG61** L'Astor, Pujalt, HORTA & FONTANET (1989). **CG71 I** Els Prats de Rei, 13/06/96, Molí de la Roda, Veciana, 06/05/95. **CG71 IV** Prop de Copons, Copons, 24/04/94. **CG81 II** Carretera de les Malloles a l'alçada de Can Bartomeu, Els Prats de Rei, 13/06/96. **CG91 III** Castellfollit del Boix (Bages), 18/06/90, CAÑELLAS. **CG91 IV** Prop de Marganell, El Bruc, 05/10/95. **CG60** Argençola, HORTA & FONTANET (1989). **CG60 I** Cal Manel, Argençola, 06/08/93, SAMPERE, CAÑELLAS & GONZÁLEZ. **CG70** Argençola i St. Martí de Tous, HORTA & FONTANET (1989). **CG70 I** La Sala, Jorba, 27/03/93. **CG70 II** Argençola, 21/07/93. **CG80 I** Puig Aguilera, Òdena, 05/07/93, MACIÀ. **CG80 II** Torrent de L'Espelt, Sta. Margarida de Montbui, 18/06/94, JIMÉNEZ. **CG80 III** El Saió, Sta. Margarida de Montbui, 12/09/92, St. Jaume Sesoliveres, Sta. Margarida de Montbui, 05/06/95. **CG80 IV** El Xaró, La Torre de Claramunt, 20/04/92. **CG90** El Bruc, MASSANA IN HORTA & FONTANET (1989). **CG90 II** Castellolí, 16/06/91. **CG90 III** Variant Carretera C-224, La Pobla de Claramunt, 2 exemplars, 26/04/97, Font d'en Sala, Piera 21/03/92, Bosc de la Torre, Piera 14/07/96. **CG90 IV** Can Jorba, El Bruc, 27/06/92, Ca n'Aguilera, Piera, 25/04/92. **DG00 III** Vinya Nova, El Bruc, 03/92, Collbató (Baix Llobregat), 03/92. **CF69 I** Carretera Bellprat, Sta. Coloma de Queralt, Bellprat, 13/06/94. **CF99** Capellades, MALUQUER (1917) IN HORTA & FONTANET (1989). **CF99 I** Els Hostalets de Pierola, 04/07/93 i 05/10/91, GONZÁLEZ, Carretera Piera- Esparreguera, Piera, 10/06/92, Carretera de Ca n'Aguilera, Piera, 01/05/95, Mas Marquet, Piera, 22/04/86, Piera, 21/05/93, La Venta, Piera, 01/05/94, Riera de Masquefa, BULLÓN COM. PERS., Can Bonastre, Piera, 16/06/92. **CF99 II** Can Ferriol, Piera, 28/04/93, Can Orpí, Piera, 01/05/96, carretera comarcal B-224, Piera, 25/03/95, La Venta, Piera, 17/05/89, riera Seca, Piera, 01/05/94, Vallbona d'Anoia, 18/05/91, Carretera de Capellades, Vallbona d'Anoia, 09/06/90. **CF99 III** carretera BV-2242 entre El Bedorc i St. Jaume Sesoliveres, Piera, 30/08/95. **CF99 IV** Can Cairot, Piera, 26/09/92, St. Jaume Sesoliveres i Carretera BV-2242 entre St. Jaume Sesoliveres i La Fortesa, Piera, 02/08/94, DELGADO. **CF78 I** Puig de Castellar, La Llacuna, 11/07/93, CAÑELLAS & MONTES. **CF98 I** Llac de Codorniu (Alt Penedès), 29/04/91. **DF09 II** Ermita de St. Pere, Masquefa, 08/09/91, BULLÓN, Riera de

Claret, Masquefa, 25/04/91, BULLÓN, Masquefa, 31/03/91, BULLÓN, Cementiri de La Beguda, Masquefa, 04/03/93, GONZÁLEZ. **DF09III** La Beguda Alta, Masquefa, 03/91, GONZÁLEZ & SAMPERE, Club de Golf St. Esteve Sesrovires (Baix Llobregat), 24/04/93, GONZÁLEZ.

*Podarcis hispanica* (Steindachner, 1870) Sargantana ibèrica. Nom Local: Sargantana.

Status: FREQUENT. Ocupa 22 quadrícules, el 40,7%.

D' hàbits diürns. On és més abundant és en medis antropòfils. Normalment se la troba en els jardins, solars no urbanitzats, munts de pedres o runes en general, llocs on tingui un forat on poder-se amagar en cas de perill. Fora dels hàbitats humans, l'hem trobat en boscos i marges de conreus, sempre que siguin rocosos o pedregosos.

És molt possible que l'àrea de distribució d'aquesta espècie sigui molt més àmplia perquè d'hàbitats idonis per a aquesta sargantana, n'hi ha en totes les quadrícules. Rang d'altitud: 200 – 1230 m.s.n.m.

**CG72 III** Conill, Pujalt, 13/06/95, i 14/10/95, SAMPERE, ARTIGUES & LATORRE. **CG82 III** Cal Butzems, St. Pere Sallavinera, 14/10/95, SOLER, SAMPERE, SOLÉ, CAÑELLAS, GONZÁLEZ, CALVO, LATORRE, ARTIGUES & MARTINEZ. **CG61** L'Astor, Pujalt, 3 citacions HORTA & FONTANET (1989). **CG71 III** Camí de Mas Garreta, Veciana, 29/04/94, Veciana, 29/04/94. **CG71 IV** Prop de la riera de Veciana, Veciana, 29/04/94. **CG81** Igualada- Calaf VIVES- BALMAÑA (1982) IN HORTA & FONTANET (1989). **CG81 II** L' Hostal Vell, Els Prats de Rei, 13/06/96, Can Passada, Els Prats de Rei, 13/06/96. **CG81 III** Prop de Copia de Palomes, entre Rubió i Òdena, 25/11/96, CAÑELLAS, Rubió, 28/04/95, riera de Rubió, Rubió, 28/04/95. **CG91 III** Castellfollit del Boix (Bages), 25/11/96, CAÑELLAS. **CG60** Carbessí, Argençola, HORTA & FONTANET (1989). **CG70** St. Martí de Tous, HORTA & FONTANET (1989). **CG80** Òdena, HORTA & FONTANET (1989). **CG80 I** Polígon d'Igualada, Òdena, 07/05/96, CAÑELLAS. **CG80 III** El Saió, Sta. Margarida de Montbui, 12/09/92. **CG90** Pierola, Els Hostalets de Pierola, HORTA & FONTANET (1989). **CG90 I** Montserrat, El Bruc, 15/06/92. **CG90 II** Bosc del Tardà, Castellolí, 05/04/92. **CG90 III** Bosc de la Torre, Piera, 15/04/93, bosc de l'Àguila, Piera, 22/07/90. **CG90 IV** Riera de Pierola, Els Hostalets de Pierola, 14/04/96, Ca n'Aguilera, Piera, 21/05/93, Can Martí, Piera, 23/05/92. bosc de l'Àguila, Piera, 18/07/92, boscos de Can Martí, Els Hostalets de Pierola, 23/05/92. **DG00** Montserrat, El Bruc, MALUQUER 1917, 1918 IN HORTA & FONTANET (1989). **DG00 II** Coll del Migdia (Montserrat), El Bruc,

20/11/93, Sant Jeroni, (Montserrat), El Bruc, 20/11/93, Camí de St. Joan a St. Jeroni (Bages), 15/06/92. **DG00 III** Camí del Pont, Collbató (Baix Llobregat), 03/92. **CF69 I** Carretera Sta. Coloma de Queralt – Bellprat, Bellprat, 13/06/94, font del Nadal, Bellprat, 13/06/94, Molí de Riudeboix, Bellprat, 13/06/94. **CF79** La Llacuna, HORTA & FONTANET (1989). **CF89 II** Cal Perico, Sta. Maria de Miralles, 13/06/94. **CF99 I** Can Fontanelles, Piera, 05/04/90, Els Hostalets de Pierola, 16/04/90, Mas Marquet, Piera, 22/04/86, Piera, 31/07/92. **CF99 II** La Venta, Piera, 10/06/90. **CF99 IV** Can Cairot, Piera, 26/09/95. **CF98 I** St. Sadurní d'Anoia (Alt Penedès), 03/03/91. **DF09 II** Masquefa, 18/10/94.

*Psammodromus algirus* (Linnaeus, 1758) Sargantaner gros. Nom Local: Sargantana.

Status: ABUNDANT. Ocupa 33 quadrícules, que representen un 61,1%.

D'hàbits diürns. És fàcil de trobar en marges de conreus, de boscos, de camins i de carreteres on l'hem vist assolellant-se; sempre que hi hagi abundant vegetació per poder-se amagar. S'han trobat exemplars juvenils assolellant-se a ple hivern en dies suaus.

Ha esdevingut la sargantana més comuna de l'àrea d'estudi.

Rang d'altitud: 150 – 1020 m.s.n.m.

**CG62 I** Cal Prat, Ivorra (Segarra), 14/04/96, CAÑELLAS. **CG72** Castellfollit de Riubregós, VIVES –BALMANYA (1982) IN HORTA & FONTANET (1989). **CG72 I** Torrent sec, Calonge de Segarra, 13/06/96. **CG72 II** Cal Joan, Calonge de Segarra, 14/10/95, CAÑELLAS, GONZÁLEZ & CALVO. **CG72 III** carretera de Calaf a Castellfollit de Riubregós, Calonge de Segarra, 13/06/95, carretera de Calaf a Conill, Calaf, 14/10/95, SAMPERE, ARTIGUES & LATORRE. **CG61 I** Prop de L' Astor, Pujalt, 06/05/95. **CG71** Copons –Veciana, HORTA & FONTANET (1989). **CG71 I** Molí de la Roda, Veciana, 06/05/95. **CG71 IV** Carretera de Copons a Veciana, Veciana, 29/04/94, Copons, 29/04/94. **CG81** Rubió, HORTA & FONTANET (1989). **CG81 II** Can Bartomeu, Els Prats de Rei, 13/06/96, Can Passada, Els Prats de Rei, 13/06/96. **CG81 III** Cal Tudó, Rubió, 28/04/95, Rubió, 28/04/95, Riera de Rubió, Rubió, 28/04/95. **CG91 III** Castellfollit del Boix (Bages), 25/11/96, CAÑELLAS. **CG70 II** Argençola, 21/07/93. **CG70 III** Torrent de l'Infern, St. Martí de Tous, 18/05/96, Fillol, St. Martí de Tous, 18/05/96, prop de Cal Torner, St. Martí de Tous, 03/05/96, CAÑELLAS. **CG70 IV** Riera de Tous, St. Martí de Tous, 01/04/94. **CG80 I** Puig Aguilera, Òdena, MACIÀ COM. PERS. Can Macià, Òdena, 02/06/93, CAÑELLAS, Cal Marques, Òdena, 02/06/93, CAÑELLAS, Les Guixeres, Òdena, 13/05/96, CAÑELLAS. **CG80 II** Camí de La Sala prop del pont de

Can Mateu, Sta. Margarida de Montbui, 01/05/96, MARTÍNEZ. **CG80 III** El Saió, Sta. Margarida de Montbui, 04/89. **CG90** El Bruc, MASSANA IN HORTA & FONTANET (1989). **CG90 I** El Bruc, 22/06/91. **CG90 II** Boscos del Tardà, Castellolí, 30/08/93, riera de la Bassa, Castellolí, 05/04/92. **CG90 III** Cal Jaume Brugués, Castellolí, 05/04/92, Maset del Tort, Castellolí, 06/07/91, prop de Ca n'Aguilera, Piera, 20/09/96, font d'en Sala, Piera, 03/07/96. **CG90 IV** Riera de Pierola, Els Hostalets de Pierola, 14/04/96, Ca n'Aguilera, Piera, 22/03/92 i 08/01/94. **DG00** Montserrat, El Bruc, SERRADELL (1907), PALAUS SCHMIDLER (1969), i PALAUS (1974) IN HORTA & FONTANET (1989). **DG00 II** Collbató (Baix Llobregat), 03/92, Canal del Migdia (Montserrat), El Bruc, 20/11/93. **DG00 III** Vinya Nova, El Bruc, 12/10/95. **CF79 I** Ca L'Albert, Sta. Maria de Miralles, 13/06/95, Torrent de Fontanilles a l'alçada del cementiri de St. Romà, Sta. Maria de Miralles, 13/06/95. **CF79 II** Ca l'Estripet, Bellprat, 13/06/95. **CF79 IV** Cementiri de La Llacuna, La Llacuna, 13/06/95, Castell de Vilademager, La Llacuna, 13/06/95, Torrebusqueta, La Llacuna, 13/06/95. **CF89 II** Riera de Carme alçada Sta. Càndia, Orpí, 24/09/93, GONZÁLEZ, carretera BV-2131, Orpí, 24/09/93, GONZÁLEZ. **CF89 III** Mediona (Alt Penedès), 05/08/95. **CF99** Capellades, ROMANÍ (1917) IN HORTA & FONTANET (1989). **CF99 I** Bòvila de Ceràmiques Pierola, Els Hostalets de Pierola, 16/04/90, Ca Peret de la Serra, Els Hostalets de Pierola, 04/07/93, Els Hostalets de Pierola, 17/06/96, La Riereta, Piera, 10/06/92, Mas Marquet, Piera, 22/04/86, Piera, 24/10/94, Riera de Masquefa, Masquefa, 21/11/92, BULLÓN. **CF99 II** Can Ferriol, Piera, 28/04/93, riera Seca, prop de Ca n'Orpí, Piera, 01/05/96, riera Seca, Vallbona d'Anoia, 28/04/93, Vallbona d'Anoia, 28/04/93, riera Seca on s'ajunta amb el Riu Anoia, Piera, 28/04/93. **CF99 IV** Can Cairot, Piera, 26/09/92. **CF78 I** Prop del Cingle de Casesvelles, La Llacuna, 09/07/93, CAÑELLAS & MONTES, Puig de Castellar, La Llacuna, 09/07/93, CAÑELLAS & MONTES. **CF98 I** St. Sadurní d'Anoia (Alt Penedès), 03/03/91. **DF09 II** Riera de Masquefa, Masquefa, 25/04/91, BULLÓN, Masquefa, 30/03/94, GONZÁLEZ, Can Parellada, Masquefa, 31/03/91, BULLÓN, La Beguda Alta, Masquefa, 04/06/92, GONZÁLEZ, l'Ermita, Masquefa, 18/10/94. **DF09 III** Camp de futbol, Masquefa, 04/04/93, SAMPERE & GONZÁLEZ, Polígon La Pedrosa, Masquefa, 04/04/93, SAMPERE & GONZÁLEZ, El Maset, Masquefa, 12/07/93, Can Torres, Masquefa, 12/07/93, Torrent de la Serra, Masquefa, 16/05/95 DELGADO.

## Subordre Serpentes

Família Colubridae

*Coronella girondica* (Daudin, 1803). Colobra llisa meridional.



Status: ESCÀS. Ocupa 9 quadrícules, que representen un 16,6%.

D'hàbits crepusculars, no n'hem trobat cap exemplar actiu de dia. També han estat escasses les visions directes. S'han trobat normalment en dipòsits secs, on havien caigut, als marges de boscos i en conreus de vinyes i horts. S'han trobat exemplars morts per l'home en marges de camins i al costat de munts de pedres. La manca de citacions a la meitat oest de la comarca vindria donada per falta de prospecció més que per absència real de l'espècie, perquè en ser aquest un animal d'hàbits crepusculars és fàcil que hagi passat desapercebut.

Rang d'altitud: 160 – 550 m.s.n.m.

**CG91 III** Castellfolli del Boix (Bages), 30/08/92. **CG60** La Panadella, Montmaneu, PASCÓ IN HORTA & FONTANET (1989). **CG80 III** Urbanització La Mallola, Sta. Margarida de Montbui, 30/06/96. **CG90 I** Entre Montserrat Park i la Nacional II, El Bruc, 23/05/92, BULLÓN & DE PABLO. **CG90 III** Font d'en Sala, Piera, 26/08/93. **CG90 IV** Can Jorba, El Bruc, 27/06/92, Riera de Pierola, Els Hostalets de Pierola, 05/10/95, Ca n'Aguilera, Piera, 03/07/92. **DG00** Montserrat, El Bruc, MALUQUER (1916) IN HORTA & FONTANET (1989). **CF99** Capellades, ROMANÍ (1917) IN HORTA & FONTANET (1989). **CF99 I** Riera de Masquefa, Masquefa, 24/06/91, BULLÓN. **CF99 IV** Can Cairot, Piera, 26/09/92. **DF09 II** Can Marquès, Els Hostalets de Pierola, 04/03/93, GONZÁLEZ, Masquefa, BULLÓN COM. PERS., Can Parellada, Masquefa, BULLÓN COM. PERS. Cementiri de La Beguda, Masquefa, GONZÁLEZ COM. PERS. La Beguda Alta, Masquefa, GONZÁLEZ COM. PERS. **DF09 III** Camp de futbol, Masquefa, 04/04/93, SAMPERE & GONZÁLEZ, La Masia, Masquefa, 16/05/95, DELGADO.

*Elaphe scalaris* (Schinz, 1799). Serp blanca.

Status: FREQUENT. Ocupa 26 quadrícules, que representen un 48,1%.

Una de les serps més grosses de la comarca. D'activitat diürna, l'hem trobat a marges de conreus, bardisses, clarianes de bosc, garrigues, marges de pedres, d'horts i fins i tot n'he hagut de treure alguna d'habitacles humans. És també una serp bastant comuna als marges de camins i carreteres on troben la mort mentre s'assoellen o senzillament quan les travessen per buscar parella o aliment. També juntament amb la serp verda és una de les serps que més entren al centre de recuperació de Masquefa per danys ocasionats per l'home.

Rang d'altitud: 140 – 860 m.s.n.m.

**CG62 I** Cal Ponet, Castellfolli de Riubregós, 14/10/95, CAÑELLAS, GONZÁLEZ & CALVO, La Pineda, Castellfolli de Riubregós, 14/10/95, SO-

LER, SOLÉ & MARTÍNEZ. **CG72 III** La Morera, Calonge de Segarra, 14/10/95, SAMPERE, ARTIGUES & LATORRE, Conill, Pujalt, 14/10/95, SAMPERE, ARTIGUES & LATORRE i 13/06/95 Carretera Mirambell a Conill, Pujalt, 14/10/95, SAMPERE, ARTIGUES & LATORRE. **CG71** St. Martí de Sesgueioles, JUNYENT IN HORTA & FONTANET (1989). **CG71 I** Els Prats de Rei, 13/06/96. **CG81 II** Can Passada, Els Prats de Rei, 13/06/96. **CG81 IV** Castellfollit del Boix (Bages), 28/07/91, CAÑELLAS. **CG91 IV** Prop de Marganell, El Bruc, 05/10/95, Cal Solà de la Vall, El Bruc, 05/10/95. **CG60 I** Cal Manel, Argençola, 06/08/93, SAMPERE, CAÑELLAS & GONZÁLEZ. **CG70** Sta. Maria del Camí, Veciana, VIVES-BALMAÑA (1982) IN HORTA & FONTANET (1989). **CG70 III** L'Eucaria, St. Martí de Tous, 18/05/96, riera de Tous, St. Martí de Tous, 18/05/96. **CG80 I** Cal Marquès, Òdena, 02/06/93, CAÑELLAS, Can Macià, Òdena, 02/06/93, CAÑELLAS, Raval de l'Aguilera, Òdena, MACIÀ COM. PERS. El Bosc Gran, Òdena, CAÑELLAS COM. PERS. 1993, Cal Pau Magí, Òdena, CAÑELLAS COM. PERS. 1993. **CG80 II** Sant Genís, Jorba, 31/05/91, MACIÀ Carretera Nacional II, Jorba, BULLÓN COM. PERS. 1992, Can Cansalada, Jorba, 08/06/92, MACIÀ. **CG80 III** La Maiola, Sta. Margarida de Montbui, 06/86. **CG80 IV** Aeròdrom d'Òdena, Òdena, 07/90, Carretera Comarcal C-244 prop del Rigat, Vilanova del Camí, MANUEL COM. PERS. i 01/06/94 DELGADO, La Pobla de Claramunt, 07/93, El Xaró, La Torre de Claramunt, 03/06/95. **CG90 II** Castell de Castellolí, Castellolí, 01/07/95. **CG90 III** Prop de Roques Blanques, Els Hostalets de Pierola, 15/05/89, bosc de la Torre, Piera, 03/07/96. **CG90 IV** Ca n'Aguilera, Piera, 22/03/92, el bosc de l'Àguila, Piera, 26/05/97, Can Pujol, Els Hostalets de Pierola, 05/10/95. **DG00** Montserrat, SERRADELL (1907) IN HORTA & FONTANET (1989). **DG00 II** La Vinya Nova, El Bruc, 17/05/95. **CF79 I** Castell de Miralles, Sta. Maria de Miralles, MACIÀ COM. PERS. 1993, Sta. Maria de Miralles, MACIÀ COM. PERS. 1993. **CF89 I** La Torre de Claramunt, 06/05/93, ALBAREDA. **CF99** Capellades, ROMANÍ, 1905, 1915 IN HORTA & FONTANET (1989), Piera, VIVES-BALMAÑA (1982) IN HORTA & FONTANET (1989). **CF99 I** Riera de Claret, Els Hostalets de Pierola, 18/04/92, riera de Masquefa, Masquefa, BULLÓN COM. PERS. Carretera comarcal B-224 Piera, BULLÓN COM. PERS. i 02/11/94, DELGADO, Can Bonastre, Piera, 02/11/94, DELGADO, Mas Marquet, Piera, 07/05/90, carretera comarcal BV-2243, Piera, BULLÓN COM. PERS. Can Fontanelles, Piera, 05/04/90. **CF99 II** La Venta, Piera, 10/06/90, Can Ferriol, Piera, 01/05/94. Ca n'Orpí, Piera, DELGADO COM. PERS. 1994, Vallbonica, Piera, JIMÉNEZ COM. PERS. 1994, Torrent de la Venta, Piera, 01/05/89, riera Seca, Piera, 01/05/94, Vallbona d'Anoia, 22/07/95, carretera B-224, Vallbona d'Anoia, 01/04/94 i 13/06/95, Can Mata, Piera, 28/03/93, La Fou, Vallbona d'Anoia, 01/05/94, El Bedorc, Piera, 28/03/93. **CF99 III** Carretera BV-2242, Piera, 20/05/94, DELGADO. **CF99 IV** Can Cairot, Piera, 26/09/92, El Maset,

Masquefa, GONZÁLEZ COM. PERS. 1992, St. Jaume Sesoliveres, Piera, 14/08/94, Can Canals, Piera, BULLÓN COM. PERS. 1992. **CF78 I** Puig de Castellar, La Llacuna, 09/07/93, CAÑELLAS & MONTES. **CF98 I** St. Sadurní d'Anoia (Alt Penedès), 13/06/90. **DF09 II** Riera de Masquefa, Masquefa, BULLÓN COM. PERS. 1991, Can Marquès, Els Hostalets de Pierola, BULLÓN COM. PERS. 1991, Masquefa, 16/05/92, 20/03/95, DELGADO, BULLÓN COM. PERS. 1992, JIMÉNEZ COM. PERS. 1994 i GONZÁLEZ COM. PERS. Can Parellada, Masquefa, 14/06/94, DELGADO. **DF09 III** Camp de futbol, Masquefa, 04/05/95, DELGADO, polígon La Pedrosa, Masquefa, 03/91, SAMPERE & GONZÁLEZ i BULLÓN COM. PERS. La Beguda Alta, Masquefa, 03/91, SAMPERE & GONZÁLEZ i GONZÁLEZ COM. PERS. 1994, la Masia, Masquefa, 28/05/94, DELGADO.

*Malpolon monspessulanus* (Hermann, 1804). Serp verda.

Status: ABUNDANT. Ocupa 28 quadrícules, que representen un 51,8%.

És la serp més llarga de la comarca i de Catalunya. N'he trobat una muda incompleta de 198cm. D'hàbits diürns, s'ha trobat aquesta espècie en els mateixos hàbitats que l'anterior entrant en competència. He vist serps verdes devorant serps blanques i al revés també. Potser a diferència de la serp blanca dona més prioritat a llocs amb una bona cobertura herbàcia, on passa desapercebuda.

És també una serp susceptible de ser atropellada per la seva longitud, igual que l'espècie anterior.

Rang d'altitud: 140 – 860 m.s.n.m.

**CG62 I** Cal Ponet, Castellfollit de Riubregós, 14/10/95, GONZÁLEZ, CAÑELLAS & CALVO, Barquets, Castellfollit de Riubregós, 14/10/95, GONZÁLEZ, CAÑELLAS & CALVO. **CG72** Calaf, VIVES –BALMAÑA (1982) IN HORTA & FONTANET (1989). **CG72 III** La Morera, Calonge de Segarra, 14/10/95, GONZÁLEZ, CAÑELLAS & CALVO, Conill, Pujalt, 14/10/95, SAMPERE, ARTIGUES & LATORRE, Conill, Pujalt, 13/06/95. **CG61 I** Pujalt, 13/06/95. **CG71** Prats de Rei, VIVES-BALMAÑA (1982) IN HORTA & FONTANET (1989). **CG71 I** Prats de Rei, 13/06/96, carretera Comarcal 1412, Prats de Rei, 13/06/96, prop de la masia l'Albareda, Prats de Rei, 13/06/96. **CG81 II** Can Passada, Prats de Rei, 13/06/96. **CG81 IV** Castellfollit del Boix (Bages), 25/11/96, CAÑELLAS. **CG91 IV** BP 1101 prop de Can Marc de la Vall, El Bruc, 05/10/95, prop de Marganell, El Bruc, 05/10/95, prop de Can Solà de la Vall, El Bruc, 05/10/95. **CG60 I** Cal Manel, Argençola, 06/08/93, SAMPERE, CAÑELLAS & GONZÁLEZ. **CG70 II** Argençola, 21/07/93, SAMPERE & GONZÁLEZ. **CG70 IV** prop de Can Vidal, St. Martí de Tous, 01/04/94. **CG80 I** Can Pau Magí, comarcal 241 i Can Soler, Òdena, CAÑELLAS

COM. PERS., carretera C-241, Òdena, BULLÓN COM. PERS., les Casetes d'en Mussons, Òdena, 05/06/95, MACIÀ, Les Guixeres d'Òdena, Òdena, 05/06/95, MACIÀ i també BULLÓN COM. PERS., polígon d'Igualada, Òdena i Òdena, BULLÓN COM. PERS. **CG80 II** Carretera de Les Malloles, Òdena, 18/06/95, MACIÀ, Torrent de Mas Arnau, Òdena, 20/07/93, CAÑELLAS & MONTES, Cal Pelfort, Òdena, 05/05/93, MACIÀ, Can Cansalada, Sta. Margarida de Montbui, 04/05/96, CAÑELLAS. **CG80 III** La Mallola, Sta. Margarida de Montbui, 06/86, La Tossa, Sta. Margarida de Montbui, 12/09/92, St. Maure, Sta. Margarida de Montbui, 12/09/92. **CG80 IV** Vilanova del Camí, 06/86, carretera C-244 prop del Rigat, Vilanova del Camí, 06/86, carretera C-244, La Pobla de Claramunt, 07/93, prop del Castell de Claramunt, La Pobla de Claramunt, 03/06/95, El Xaró, La Torre de Claramunt, 03/06/95. **CG90** Castellolí, HORTA & FONTANET (1989), El Bruc, MASSANA IN HORTA & FONTANET (1989). **CG90 III** El Forn, Piera, 10/09/94, bosc de la Torre, Piera, 14/07/96. **CG90 IV** Ca n'Aguilera, Piera, 07/05/92, Can Martí, Piera, 04/89, el bosc de l'Àguila, Piera, 07/94. **DG00** Montserrat, SERRADELL, (1907) IN HORTA & FONTANET (1989). **DG00 III** La Vinya Nova, El Bruc, 12/10/95, Camí del Pont, Collbató (Baix Llobregat), 03/92. **CF79 I** Sta. Maria de Miralles, 13/06/94, CAÑELLAS & SAMPERE, Ca l'Albert, Sta. Maria de Miralles, 16/06/95, MACIÀ, carretera B-213, Sta. Maria de Miralles, 16/06/95, MACIÀ. **CF79 IV** carretera B-220, Sta. Maria de Miralles, 13/06/94. **CF89 I** La Torre de Claramunt, 03/05/93, ALBAREDA **CF99** Capellades, MALUQUER, (1916) IN HORTA & FONTANET (1989). **CF99 I** Ceràmiques Pierola, Els Hostalets de Pierola, 16/04/90 i BULLÓN 1991 COM. PERS. Can Peret de la Serra, Els Hostalets de Pierola, 04/07/93, Els Hostalets de Pierola, 27/05/97, 04/07/93 i BULLÓN COM. PERS. Carretera B-231, Els Hostalets de Pierola, 10/06/92, Can Fontanelles, Piera, 22/07/94, Piera, 05/95 i 28/05/94, DELGADO, Can Bonastre, Piera, 28/05/94, DELGADO i BULLÓN COM. PERS. **CF99 II** Can Mussarro, Piera, 19/07/91, La Venta, Piera, 15/04/89, Can Ferriol, Piera, 28/04/93, carretera comarcal B-224, Piera, 01/05/89, riera Seca, Piera, 28/04/93, Can Mata, Piera, 28/04/93, carretera comarcal BV-2242, Piera, 31/10/92, Vallbona d'Anoia, 01/06/94, DELGADO, La Fou, Vallbona d'Anoia, 28/04/93, Can Ferrer del Coll, Piera, 28/04/93. **CF99 III** El Bedorc, Piera, 26/03/93. **CF99IV** BV-2242, Piera, 08/94, Sant Jaume Sesoliveres, Piera, 08/94, BV-2242 prop de St. Jaume Sesoliveres, Piera, 08/94, Can Cairot, Piera, 26/09/92, Bassa dels Tubs Bonna, Piera, 28/05/94, DELGADO, carretera BV-2249, Masquefa, 01/04/91, El Portell i Can Canals, Piera, BULLON COM. PERS. **CF78 I** Puig de Castellar, La Llacuna, 09/07/93, CAÑELLAS & MONTES. **CF98 I** Llac de Codorniu, St. Sadurní d'Anoia (Alt Penedès), 29/04/91. **DF09 II** Masquefa, 08/07/92, Masquefa, 06/06/92, Masquefa, BULLON COM. PERS. Can Parellada,

Masquefa, GONZÁLEZ COM. PERS., cementiri de La Beguda, Masquefa, GONZÁLEZ COM. PERS. **DF09 III** Camp de futbol, Masquefa, 06/06/92. **DF09 IV** BV-2249, Masquefa, 06/93, GONZÁLEZ.

*Natrix natrix* (Linnaeus, 1758). Serp d'aigua de collaret.

Status: ESCÀS. Ocupa 6 quadrícules, que representen un 11,1%.

L'hem trobat activa sempre de dia i no tan lligada al medi aquàtic com la serp d'aigua (*Natrix maura*). S'ha trobat en basses tant artificials com naturals i torrents amb vegetació o sense i a vegades relativament allunyada de l'aigua.

Rang d'altitud: 180 – 450 m.s.n.m.

**CG91 III** Can Lleonard, Castellfollit del Boix (Bages), estiu del 91, CAÑELLAS. **CG80 II** Torrent de Mas Arnau, Òdena, 20/07/93, CAÑELLAS & MONTES. **CG80 III** Torrent prop de la Tossa, Sta. Margarida de Montbui, JIMÉNEZ COM. PERS. **CG90** Castellolí, REQUENA IN HORTA & FONTANET (1989). **CG90 IV** Ca n'Aguilera, Piera, 22/07/90. **CF89 I** La Torre de Claramunt, ALBAREDA COM. PERS. **CF99** Capellades, ROMANÍ (1917) I MALUQUER (1918) IN HORTA & FONTANET (1989). **DF09 II** Can Parellada, Masquefa, 27/05/91.

*Natrix maura* (Linnaeus, 1758). Serp d'aigua.

Status: ABUNDANT. Ocupa 27 quadrícules, que representen un 50%.

D'hàbits diürns i aquàtics es pot trobar en qualsevol punt d'aigua (dipòsits, tolls, basses, fonts o torrents) sempre que disposin d'amfibis o peixos que són la base de la seva alimentació. Fora de l'aigua l'hem trobat sota pedres o troncs, però sempre a prop de l'aigua.

Rang d'altitud: 140 – 790 m.s.n.m.

**CG72** Calonge de Segarra, HORTA & FONTANET (1989). **CG72 II** Cal Badia, Castellfollit de Riubregós, 14/10/95, CAÑELLAS, GONZÁLEZ & CALVO. **CG72 III** Conill, Pujalt, 13/06/95. **CG61** L'Astor, Pujalt, HORTA & FONTANET (1989). **CG71** St. Martí de Sesgueioles, JUNYENT IN HORTA & FONTANET (1989). **CG71 I** Molí de la Roda, Veciana, 06/05/95. **CG71 IV** Copons, 24/04/94. **CG81 IV** Prop de Can Prat, Òdena, 25/06/90, CAÑELLAS. **CG91 IV** Cal Solà de la Vall, El Bruc, 05/10/95, prop de Marganell, El Bruc, 05/10/95. **CG60 I** Cal Manel, Argençola, 06/08/93, SAMPERE, CAÑELLAS & GONZÁLEZ. **CG70** St. Martí de Tous, HORTA & FONTANET (1989). **CG70 I** Riu Anoia, Jorba, 09/04/93. **CG70 II** Riera de Clariana prop de Mas Perdigó, Argençola, 21/07/93. **CG70 III** Riera de Clariana prop de Mas Bellestall,

Argençola, 21/07/93. **CG80 I** Can Macià, Òdena, 02/06/93, CAÑELLAS. **CG80 II** Torrent de Mas Arnau, Òdena, 20/07/93, CAÑELLAS & MONTES, prop de Mas Caça, Jorba, 09/04/93. **CG80 III** Pont de Can Mateu, Sta. Margarida de Montbui, 09/04/93 i 01/05/96, MARTINEZ. Sta. Margarida de Montbui, 12/09/92. **CG90** Castellolí, HORTA & FONTANET (1989). **CG90 I** Cal Viladiu, El Bruc, 27/06/92. **CG90 II** Torrent de Can Tardà, Castellolí, 16/06/91, Can Musset, Castellolí, 08/04/90. **CG90 III** Riera de Ca n' Aguilera, Piera, 08/09/91, riera Seca, Piera, 01/05/94. **CG90 IV** Ca n' Aguilera, Piera, 01/02/91 i 14/06/91, riera de Pierola, Els Hostalets de Pierola, 21/10/92 i BULLÓN COM. PERS. **DG00** Montserrat, SERRADELL (1907) IN HORTA & FONTANET (1989). **CF79** Sta. Maria de Miralles, HORTA & FONTANET (1989). **CF89 I** Riera de Carme, Carme, 13/06/95. **CF89 III** Mediona, Alt Penedès, 05/08/95. **CF99** Capellades, MALUQUER (1916) I (1918), ROMANÍ (1917) I VIVES-BALMAÑA (1982) IN HORTA & FONTANET (1989). **CF99 I** Riera de Masquefa, Masquefa, 18/04/92 i 21/11/92, BULLÓN. **CF99 II** Torrent de la Venta, Piera, 12/06/90. **CF99 III** Can Gallego, Cabrera d' Anoia, 03/07/93. **CF99 IV** Can Cairot, Piera, 26/09/92. **CF78 I** Torrent de la Pollina, La Llacuna, 11/07/93, CAÑELLAS & MONTES. **CF98 I** Llac de Codorniu (Alt Penedès), 03/03/91. **DF09 II** Can Gras, Els Hostalets de Pierola, 25/09/94, riera de Claret, Masquefa, 01/08/94, riera de Masquefa, Masquefa, BULLÓN COM. PERS. i GONZÁLEZ COM. PERS., Can Gimferrer, Masquefa, 23/08/92, GONZÁLEZ. **DF09 III** Camp de futbol, Masquefa, 23/03/90, BULLÓN, 03/91, SAMPERE & GONZALEZ i GONZÁLEZ COM. PERS.

## Família Viperidae

*Vipera latasti* (Boscá 1878). Escurçó ibèric.

Status: ESCÀS. Ocupa 6 quadrícules, que representen un 11,1%.

D'hàbits nocturns, s'han trobat alguna vegada assolellant-se en ple dia, sobretot en llocs on no són molestades. Bàsicament s'han vist en llocs pedregosos, i rocosos com és el cas de Montserrat, en marges de conreus, i en garrigues (SAMPERE, 1993). Hi ha un treball efectuat pels forestals de la comarca, sobre la distribució d'aquesta espècie i coincideix plenament amb les citacions aquí esmentades. Això vol dir que segurament no es pot trobar aquest animal en gaires quadrícules més.

Rang d'altitud: 500 – 820 m.s.n.m.

**CG71 II** Conill, Pujalt un veí em va comentar que n'hi havia. **CG60 I** Cal Manel, Argençola, 06/08/93. **CG60 IV** Contrast, Argençola, SOLER COM.

PERS. **CG90 II** Can Palletes, El Bruc, LAMPREAVE COM. PERS. **DG00** Montserrat, El Bruc, VIVES-BALMAÑA (1982), FAURA I SANS (1911) I MALUQUER (1916) IN HORTA & FONTANET (1989). **DG00 II** La Vinya Nova, El Bruc, LAMPREAVE COM. PERS. **CF78 I** Can Quim, La Llacuna, 11/07/93, CAÑELLAS & MONTES.

A totes aquestes espècies s'ha d'afegir:

Família Gekkonidae

***Hemidactylus turcicus*** (Linnaeus, 1758). Dragó rosat.

Trobat per BULLÓN a Masquefa a la **DF09 II** el 04/91. Només hi ha una cita d'un exemplar trobat mort en un carrer de l'esmentada localitat. Masquefa podria ser el límit de distribució per a aquesta espècie. I en tractar-se d'un animal en regressió podria ser que s'hagués extingit.  
Altitud: 220 m.s.n.m.

Família Scincidae

***Chalcides striatus*** (Cuvier, 1829) Lludrió llistat.

Sobre aquesta espècie només hi ha un comentari personal fet per una persona a en Jordi Cañellas i Dolors Montes al càmping Vilademàger a La Llacuna, a la quadrícula **CF79 IV**. Aquella persona assegurava haver vist una mena de serp amb potes molt petites. No s'ha pogut confirmar aquesta cita, però creiem que és factible, perquè és un animal difícil de trobar ja que viu en àrees amb densa vegetació. Això podria fer que ens hagués passat per alt en les nostres prospeccions. De totes maneres no creiem que sigui molt abundant a la zona  
Altitud: 680 m.s.n.m.

Família Lacertidae

***Psammodromus hispanicus*** (Fitzinger, 1826). Sargantaner petit.

Trobat un exemplar viu per Cristóbal Jiménez al municipi de Sta. Margarida de Montbui el 21/03/93, a la quadrícula. **CG80 II**. D'aquest animal en tenim una fotografia; es tracta d'una femella. No s'ha trobat cap més exemplar per part nostra en diferents prospeccions realitzades. Per tant, no se sap res de l'hàbitat que ocupa a la comarca. Sí que se sap per referències bibliogràfiques que sol viure en llocs amb abundant vegetació i que les poblacions solen ser poc denses. Tot això junt fa que sigui un animal difícil de localitzar.  
Altitud: 400 m.s.n.m.

Família Emydidae

***Trachemys scripta*** (Schoepff, 1792). Tortuga de Florida.

Es tracta d'una espècie que se sol vendre a les botigues d'animals com a mascota, però la bona voluntat i el poc coneixement de la gent ha fet que, a causa d'alliberacions deliberades, se'n trobin exemplars en estat natural en molts punts de la geografia catalana. A la comarca de l'Anoia de moment només s'ha trobat un exemplar a la riera de Veciana, quadrícula **CG71III**, el 29/04/94, però, si no es consciencia la gent que no alliberin aquests animals, d'aquí a pocs anys aquesta espècie serà problemàtica perquè és molt agressiva i creiem que podria entrar en competència amb la tortuga de rierol autòctona, desplaçant-la.

Altitud: 460 m.s.n.m.

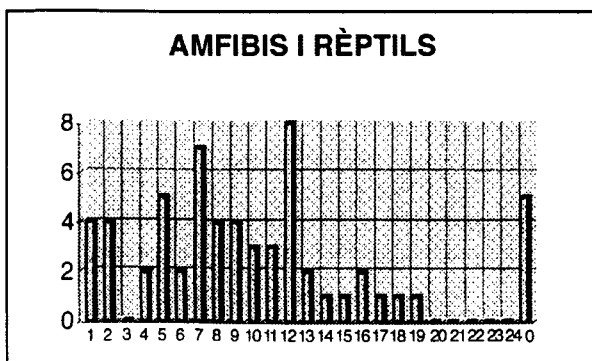
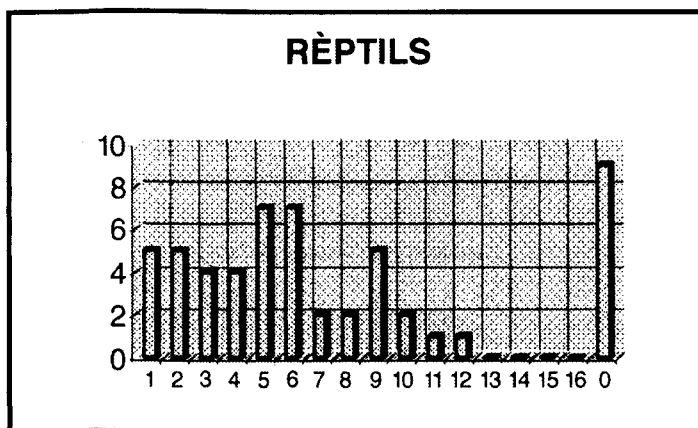
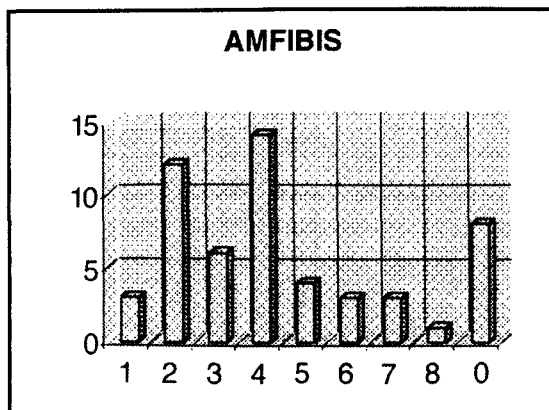
## DISCUSSIÓ

Un cop acabat el treball de camp, s'han citat per primera vegada dins la comarca cinc espècies noves que són: la tortuga de rierol (*Mauremys leprosa*), el dragó rosat (*Hemidactylus turcicus*), el lludrió llistat (*Chalcides striatus*), el sargantaner petit (*Psammodromus hispanicus*) i la introduïda tortuga de Florida (*Trachemys scripta*). Descartem tres espècies citades dins el treball de Nati Horta i Xavier Fontanet ja que no han estat localitzades en el present estudi, i és poc probable que es trobin a la comarca a causa de l'hàbitat fonamentalment muntanyenc que ocupen, que són: la sargantana roquera (*Podarcis muralis*), la serp llisa septentrional (*Coronella austriaca*) i l'escurço pirinenc (*Vipera aspis*).

Cal esmentar també unes citacions històriques trobades per en Joaquim Soler i Xavier Sempere de tortuga mediterrània (*Testudo hermanni*), en unes enquestes realitzades al municipi de Piera. Per aquells temps (fa uns 40 anys aprox.), s'havien trobat tortugues de terra en llibertat que la gent se solia emportar a casa. El que no s'ha esbrinat és de si es tractava d'exemplars alliberats o escapats, de particulars o bé d'una població residual d'aquests quelonis. Personalment em decanto més per aquesta segona opció.

Tenint en compte que el nombre de citacions és bastant elevat, hem pogut comprovar que depenents que són els amfibis i rèptils de la climatologia. Així podem comprovar com les citacions d'amfibis tenen dos pics: un a la primavera i l'altre a la tardor, coincidint en l'època de les pluges, èpoques favorables per a l'aparellament. Les citacions de l'hivern són de larves que passen l'hivern en aquest estat. En el cas dels rèptils des de la primavera fins a començaments de tardor, es van trobant citacions encara que el mes que més se n'han trobat és el de juny per les temperatures més suaus que té, que fa que els animals estiguin actius a les hores centrals del dia i siguin fàcils de localitzar.





*Gràfiques del nombre de quadrícules en funció del nombre d'espècies.  
Amfibis, rèptils, i amfibis i rèptils.*

Els costums alimentaris generalistes dels amfibis (CAÑELLAS,1996) i dels rèptils els fa poc o gens especialitzats a l'hora d'escollir el seu aliment i, per tant, acaben consumint les preses que més abunden dins un rang de mida adequada per la seva ingesta.

En no dependre d'un tipus concret de presa , la seva vida no restarà lligada als hàbitats on aquestes preses abundin. Preses que sovint (en el cas de les herbívores), sí estaran especialitzades en el consum d'una o poques espècies vegetals. La relació entre amfibis, rèptils i vegetació no serà mai estreta fins al punt de l'especialització que poden presentar altres animals sobradament coneguts com els esquiroles (voraces consumidors de pinyons) o els casos encara més extrems del coala que només menja brots d'eucaliptus, o l'ós panda que s'alimenta exclusivament de tiges tendres de bambú.

Quina relació pot establir-se entre herpetofauna i vegetació?

Segons VIVES(1990), la relació estaria més en l'estructura d'aquesta vegetació (oberta, tancada ,bosc, matollar, herbassar,...) que no pas en funció del tipus d'aquesta. En resum, a una salamandra l'importa ben poc el fet de viure en un bosc d'alzines, roures o pins mentre tingui el recobriment suficient per mantenir la temperatura, la humitat i el refugi que els seus requeriments biològics demanen.

Malgrat aquesta falta de dependència directa dels hèrpets amb la vegetació, sí observarem segons els requeriments abans esmentats, unes preferències d'aquests animals per determinats hàbitats. S'ha de tenir clar, però, que moltes espècies són ubiqüistes, és a dir, que estan acostumades a diferents hàbitats i que, per tant, és difícil restringir-les a un de sol.

Segons l'estructura de la vegetació que permetrà una millor o pitjor insolació podem classificar els hàbitats en:

Oberts: roquissars i marges, camps de conreu i pastures, brolles, herbassars, fenassars, joncedes, boscos esclarissats, sobretot de pins i hàbitats aquàtics amb canyís (*Phragmites australis*) i/o boga (*Typha latifolia*) però sense estrat arbori.

Tancats: brolles denses a les obagues, pinedes denses, boscos de roures i alzines i hàbitats aquàtics amb estrat arbori.

Segons les preferències per ambients oberts o tancats, podem classificar els rèptils i amfibis de la comarca de l'Anoia com a pertanyents a:

#### A- Hàbitats oberts:

Gripau d'esperons (*Pelobates cultripes*), (llocs oberts i arenosos); gripau corredor (*Bufo calamita*); granota verda (*Rana perezi*), (hàbitats aquàtics i assolellats); dragó (*Tarentola mauritanica*), (en parets i roques); sargantana ibèrica (*Podarcis hispanica*), (roques i marges); serp d'aigua (*Natrix maura*), (hàbitats aquàtics assolellats); i escurçó ibèric (*Vipera latasti*), (roques i matolls).

#### B- Ubiquistes:

Tòtil (*Alytes obstetricans*); Granoteta de punts (*Pelodytes punctatus*); gripau comú (*Bufo bufo*); llargandaix ocellat (*Lacerta lepida*); serp llisa meridional (*Coronella girondica*); serp blanca (*Elaphe scalaris*); serp verda (*Malpolon monspessulanus*). Totes elles, espècies que poden trobar-se en ambients oberts o ambients tancats.

#### C- Hàbitats tancats:

Salamandra (*Salamandra salamandra*) (requereix indrets humits); reineta meridional (*Hyla meridionalis*) (hàbitats aquàtics amb vegetació abundant); tortuga de rierol (*Mauremys leprosa*) (d'hàbits amagadissos i per tant hàbitat aquàtic amb vegetació i petites àrees descobertes per insolar-se ); sargantaner gros (*Psammodromus algirus*); vidriol (*Anguis fragilis*); serp de collaret (*Natrix natrix*).

Des del punt de vista de la qualitat de l'hàbitat, les espècies que s'han trobat es corresponen a les esperades en uns hàbitats a cavall entre àrees costaneres i àrees de climatologia més continental.

Així espècies com el tòtil (*Alytes obstetricans*), la salamandra (*Salamandra salamandra*) i el gripau comú (*Bufo bufo*) serien espècies poc termòfiles i bastant higròfiles que trobaríem representades més extensament a la meitat sud i sud-est de la comarca coincidint amb l'àrea de més pluviometria. Les espècies restants tindrien una distribució més termòfila i gens higròfila. Això les faria més abundants a tota la comarca. Cal esmentar, però, el vidriol (*Anguis fragilis*) i el lludrió llistat (*Chalcides striatus*) que serien dues espècies intermèdies, és a dir, termòfiles i higròfiles aquestes espècies solen ser més abundants en les obagues de la muntanya mitjana. Malgrat que en el cas del lludrió no se sap quina és la seva distribució dins la comarca, l'única cita de què disposem coincideix en una àrea d'aquest tipus al municipi de La Llacuna.

## PROBLEMÀTICA DE LES ESPÈCIES A LA COMARCA

La majoria dels problemes en què es troben immersos els amfibis i rèptils de la comarca provenen principalment per part del home, que veu en aquests animals uns éssers repugnants i perillosos. És per això que malgrat que el 92% de les espècies autòctones està protegida per llei, aquesta llei per a la majoria dels animals és paper mullat.

Els problemes principals en què es troben els nostres hèrpets dins la comarca són els següents:

### - L'alteració de l'hàbitat.

Pot venir donada per la dessecació de les basses de cria dels amfibis. Aquest problema és més important a la part més seca de la comarca perquè molts amfibis poden dependre per reproduir-se d'una sola bassa, que si es destrueix pot resultar molt greu per a les poblacions d'aquests animals. Per l'abandonament de dipòsits a les vinyes, que s'utilitzaven abans per fer el sulfat als ceps i que eren lloc de reproducció d'alguns amfibis, i que ara resten abandonats i secs cosa que els transforma en autèntiques trampes per als amfibis i rèptils. També la destrucció dels marges dels conreus, llocs molt interessants on troben refugi i aliment molts rèptils són destruïts per facilitar la feina a la maquinària agrícola. La destrucció d'hàbitats naturals per fer-hi urbanitzacions i polígons industrials, o bé, deguda a incendis forestals és també un problema important pel qual han de passar moltes poblacions d'hèrpets.

### - La contaminació

La contaminació agrícola per biocides afecta els hèrpets que són uns grans consumidors d'insectes i invertebrats. També la contaminació de les aigües per motius agrícoles i industrials és un problema per als amfibis i els rèptils aquàtics que veuen minvats d'aquesta manera els seus hàbitats.

### - Els atropellaments

Aquest és un problema que afecta principalment els amfibis en l'època de reproducció quan per dirigir-se a les seves àrees de cria han de travessar carreteres, algunes d'elles amb intens trànsit. També afecta els rèptils, sobretot serps i llargandaixos grossos. Aquests animals són fàcils de veure assolellant-se a l'asfalt de les carreteres on troben la mort en molts casos. També serps adultes i subadultes troben la mort en les carreteres. Les primeres perquè busquen parella per reproduir-se o perquè busquen un lloc per dipositar els ous. Les segones perquè busquen un territori on poder-se instal·lar. Això els comporta que hagin

de fer llargs desplaçaments i que tard o d'hora travessin una carretera. Val a dir que un bon nombre de citacions que hem recollit han estat d'animals atropellats.

#### - La mort directa per part de l'home

Aquesta mort ve donada per motius culturals i de desconexença d'aquests animals. Així és comú que es mati el dragó perquè es menja la roba quan en realitat el que es menja aquest animal són les larves de les arnes que són les veritables menjadores de roba. Tampoc no se n'escapen les serps i els llargandaixos que es maten per fàstic o perquè representen el diable, obviant que beneficiosos que són per als nostres conreus ja que són uns devoradors molt eficaços d'insectes i micromamífers. Podríem citar també els gripaus, que amb el seu aspecte berrugós i la seva pell llefiscosa i diuen que verinosa produeixen molt de fàstic a la majoria dels humans. També el vidriol que no és una serp sinó un saure àpode i que se l'acusa de ser verinós (picada de nuia (vidriol) i picada d'escurçó no hi ha temps a l'extremaunció) quan en realitat és un animal inofensiu. L'escurçó és l'animal més perjudicat de tots. És verinós i, per tant, és el que ho té més mal parat. No és un animal molt abundant a la comarca, però és el més perseguit i per si això fos poc és l'únic rèptil de la comarca que no està protegit per la llei. Tot això fa que aquest animal sigui molt escàs no només a la nostra comarca sinó també a Catalunya .

#### - La introducció d'espècies al·lòctones

Aquest és un perill recent i que ve donat per la introducció d'espècies forànies com és el cas a l'Anoia de la tortuga de Florida (*Trachemys scripta*). De moment no se sap com pot afectar la població de tortuga de rierol autòctona, però el fet que sigui un animal molt agressiu, ens fa pensar que podria arribar a desplaçar-la cap a hàbitats de més baixa qualitat o fins i tot fer-la desaparèixer.

Afortunadament tot això està canviant gràcies que la gent jove, sobretot, rep més informació a l'escola, als instituts i pels mitjans de comunicació. També és part fonamental l'educació ambiental que s'imparteix en centres especialitzats, com és el cas del CRARC (Centre de Recuperació d' Amfibis i Rèptils de Catalunya), la prioritat del qual és recuperar els animals ferits per poder-los retornar a la natura alhora que també recull amfibis i rèptils al·lòctons que en alguns casos es poden arribar a repatriar als seus països d'origen, però que quan és impossible serveixen per educar la gent de com en són de problemàtiques aquestes espècies per evitar-ne el comerç. Aquest centre que és únic a Espanya i es troba precisament a Masquefa, és a dir, a la nostra comarca.

## AGRAÏMENTS

Voldria donar les gràcies a tota la gent que m'ha ajudat i animat a portar a terme aquest treball. Principalment a aquells que han aportat citacions per enriquir-lo, com la Begoña Bullón, el Xavier González i el Jordi Cañellas, que han aportat moltes de les citacions d'aquest treball. A més al Jordi també li agraeixo el seu article sobre la vegetació que apareix en aquest estudi. També a Quim Soler i la Rosa Solé, pels consells que m'han donat. Voldria agrair al Marià Delgado la seva col·laboració. A Daniel Macià, Cristóbal Jiménez, Gabriel Lampreave, Albert Martínez, Daniel Albareda, Tomàs Llop, Miquel de Pablo, Dolors Montes, Xavier Cañellas, Sara Latorre, Toni Artigues i Laura Calvo per les citacions aportades o per senzillament acompanyar-nos en les sortides que hem efectuat al llarg de tota la comarca.

Donar les gràcies també als alumnes del crèdit variable del Bosc'96, dels Germans Maristes d'Igualada, i al seu professor, en Jordi Cañellas i Puiggrós. Ja per finalitzar, el meu agraïment a n'Eulàlia Garcia i en Xavier Pascual, del Museu de Zoologia, per la lectura crítica que n'han fet i els consells que m'han donat.

## BIBLIOGRAFIA

- ARCARONS, J et al. (1983) *Anoia Dossier Rosa Sensat*. Barcelona.
- ARNOLD, E. N. & BURTON, J. A. (1978) *Guia de campo de los Anfibios y Reptiles de España y Europa*. Ed. Omega. Barcelona.
- BARBADILLO L. J. (1987) *La guía Incafo de los Anfibios y Reptiles de la Península Ibérica, Islas Baleares y Canarias*. Incafo. Madrid.
- CAÑELLAS, J. (1996) *Els amfibis com a possibles controladors biològics de plagues*. *L'Entorn Natural*, 10, pàg. 23-32 COMAM Masquefa.
- GARCIA – PARIS, M. (1985) *Los Anfibios de España*. Publicaciones de Extensión Agraria. M.A.P.A. Madrid.
- HORTA, N. & FONTANET, X. (1989) *Herpetofauna de la Comarca d'Anoia (Catalunya)*. *Treballs d'Ictiologia i Herpetologia*, 2 63 – 77 X. Fontanet i N. Horta eds. Societat Catalana d'Ictiologia i Herpetologia
- LLORENTE, G. A. et al. (1995) *Atles dels Amfibis i Rèptils de Catalunya i Andorra*. Ed. El Brau. Figueres.

-PALOMO L. J. & ANTÚNEZ, A. (1992) *Monografías Herpetológicas*, 2. *Los Atlas de distribución de especies*, pàg. 39-50

-ROMANÍ, A (1917) *Qualques vertebrats de Capellades i sa comarca. Butlletí de la Institució Catalana d'Història Natural*, 17, pàg. 20-26.

-ROMANYA, J. (1995) (no publicat) *Els boscos de l'Anoia. L'Entorn Natural de L'Anoia*. Aula de Natura de L'Anoia i UEC- Anoia. Igualada

-SAMPERE, X.(1991) *Quadern de Camp: Serp d'aigua escurçonera Natrix maura (Linneo, 1758) L'Entorn Natural* 2 p. 13 COMAM. Masquefa.

-SAMPERE, X. (1991) *Quadern de Camp: Serp verda Malpolon mospessulanus (Hermann, 1804) L'Entorn Natural* 3 p. 9 COMAM. Masquefa.

-SAMPERE, X. (1992) *Quadern de Camp: Tòtil Alytes obstetricans (Laurenti, 1768) L'Entorn Natural* 4 p. 16 COMAM. Masquefa.

-SAMPERE, X. (1993) *Quadern de Camp: L'escurçó de Lataste Vipera latasti (Boscà, 1876) L'Entorn Natural* 7 p. 14 COMAM. Masquefa.

-SAMPERE, X. (1994) *Quadern de Camp: Vidriol Anguis fragilis (Linneo, 1758) L'Entorn Natural* 8 p. 18. COMAM. Masquefa.

-SAMPERE, X. (1999) *Amfibis i Rèptils de la comarca de L'Anoia. Miscellanea Aqualatensis* IX p.p. 189 – 226. CECI – Ajuntament d'Igualada. Igualada.

SAMPERE, X. & CAÑELLAS, J. (1992) *Quadern de Camp: Salamandra Salamandra salamandra (Linneo, 1758) L'Entorn Natural* 5-6, pàg. 10-11. COMAM. Masquefa.

-VARIS (1984) *Vegetació. Historia Natural dels Països Catalans*. Vol. 7 Enciclopèdia Catalana. Barcelona.

-VIVES – BALMAÑA, M. V. (1984) *Els Amfibis i Rèptils de Catalunya*. Ed. Ketres. Barcelona.

-VIVES – BALMAÑA, M. V. (1990) *Contribució al coneixement de la Fauna Herpetològica de Catalunya*. Institut d'Estudis Catalans. Barcelona.



*Serp d'aigua (Natrix maura)*

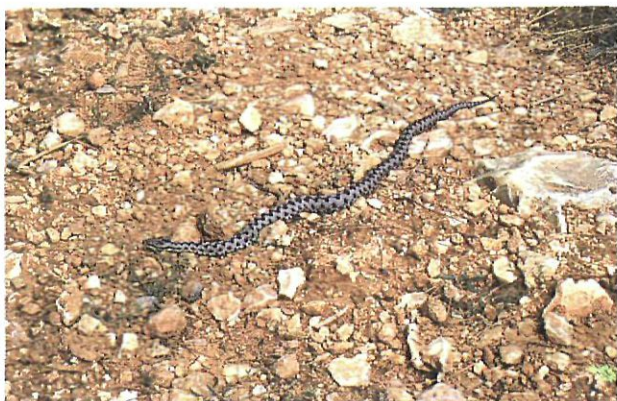


*Tortuga de rierol (Mauremys leprosa)*



*Tòtil (Alytes obstetricans)*





*Escurçó ibèric (Vipera latasti)*

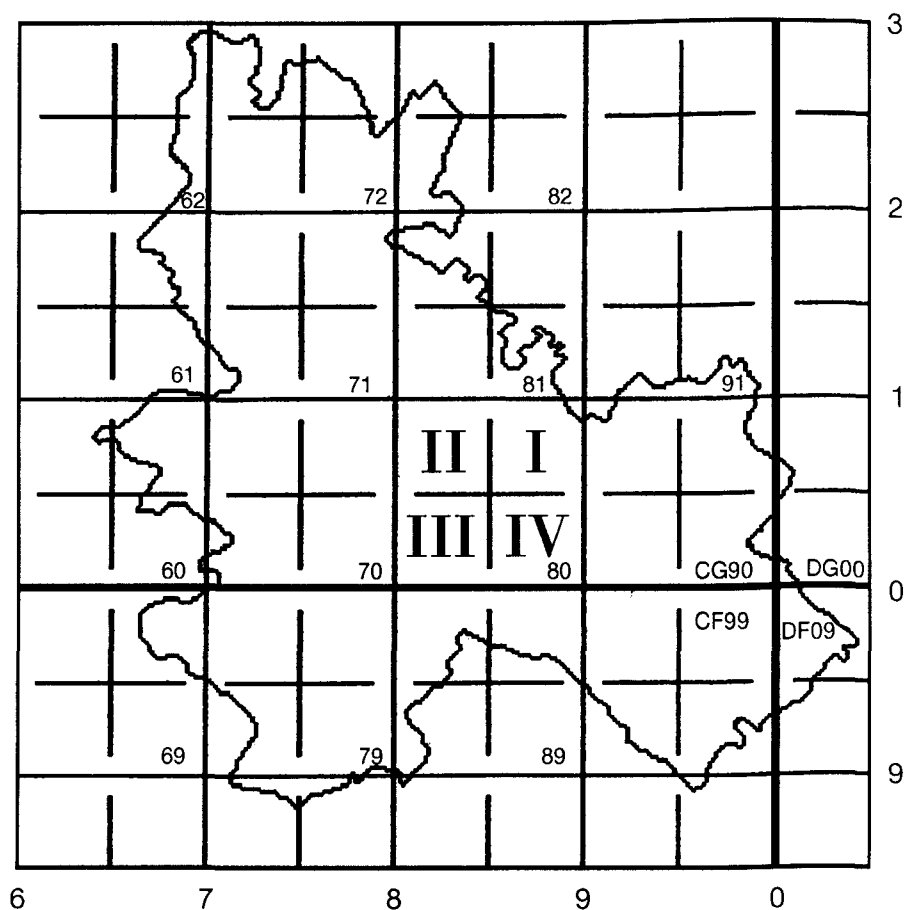


*Amplexus de Gripau corredor (Bufo calamita)*



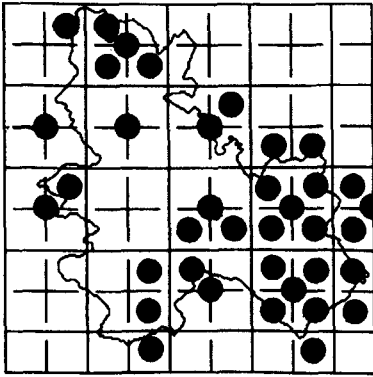
*Sargantana ibèrica (Podarcis hispanica)*

# MAPES DE DISTRIBUCIÓ DE LES ESPÈCIES EN RETICLE DE 5x5 KM DE COSTAT

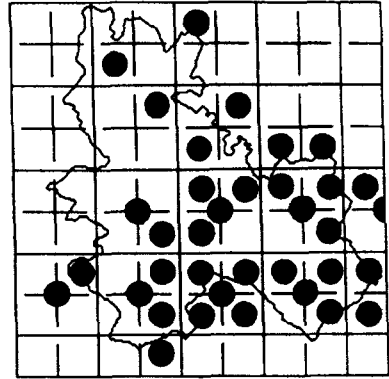


## NOTA

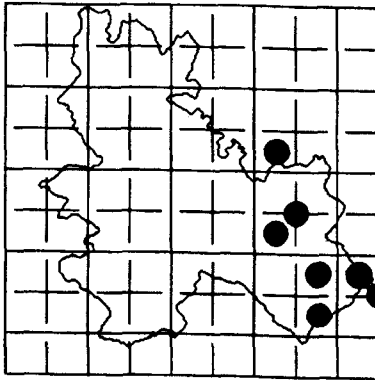
Cada número d'aquest mapa equival a una quadrícula de reticle 10x10 km. Cada quadrícula de 10x10 està dividida en quatre quadrícules de reticle 5x5 km. Les lletres són les que donen nom a les quadrícules de 100x100 km. En aquest cas la comarca de l'Anoia està inclosa dins de quatre quadrícules d'aquest darrer reticle.



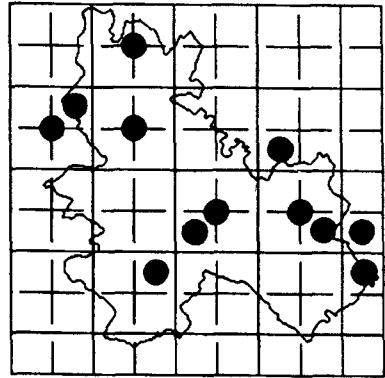
**Salamandra salamandra**  
Salamandra



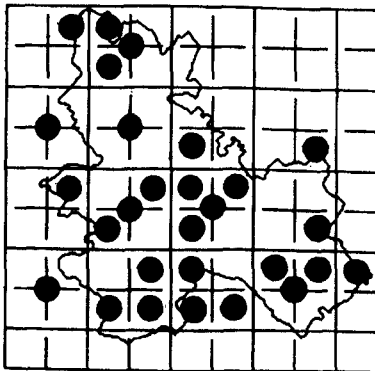
**Alytes obstetricans**  
Tòtil



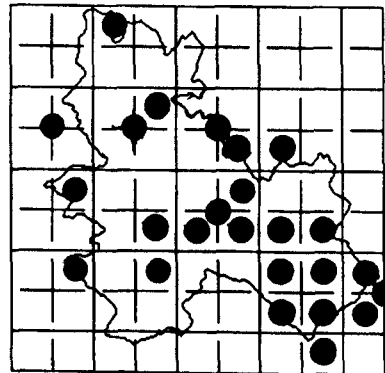
**Pelobates cultripes**  
Gripau d'espons



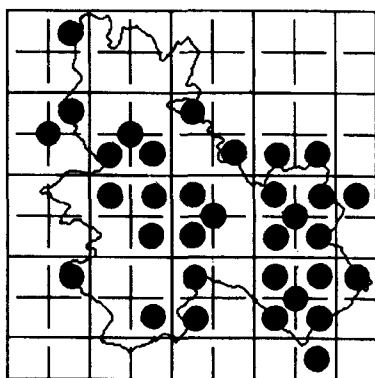
**Pelodytes punctatus**  
Granoteta de punts



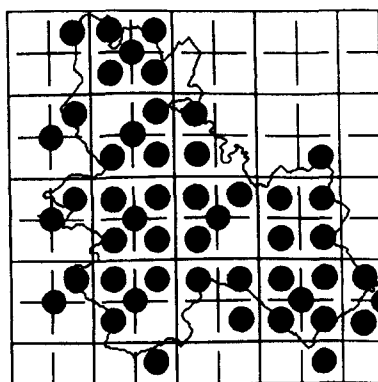
**Bufo bufo**  
Gripau comú



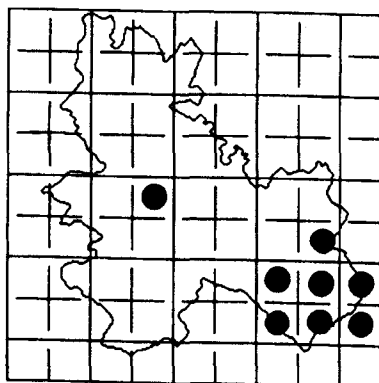
**Bufo calamita**  
Gripau corredor



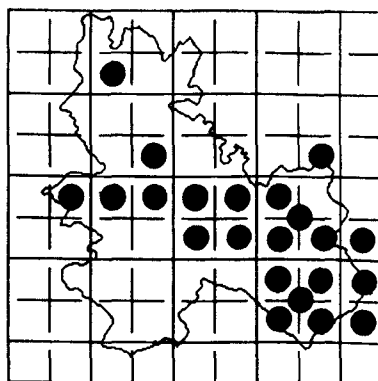
***Hyla meridionalis***  
Reineta



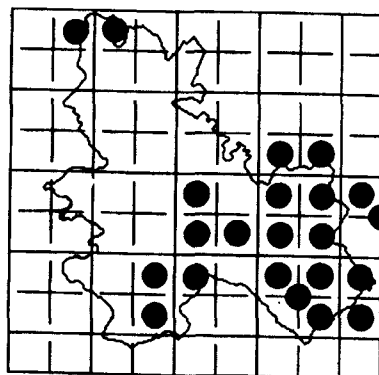
***Rana perezi***  
Granota verda



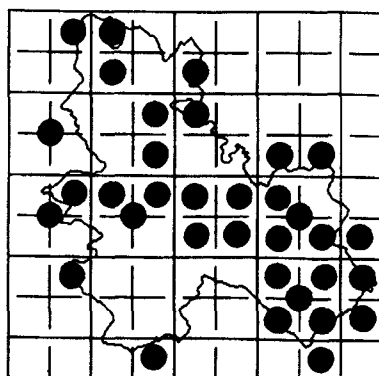
***Mauremys leprosa***  
Tortuga de rierol



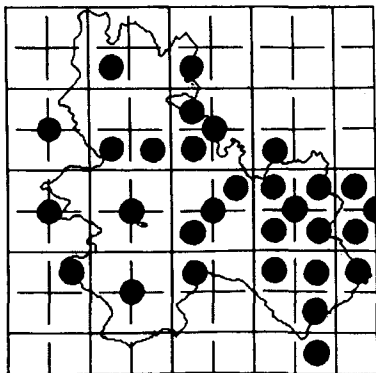
***Tarentola mauritanica***  
Dragó



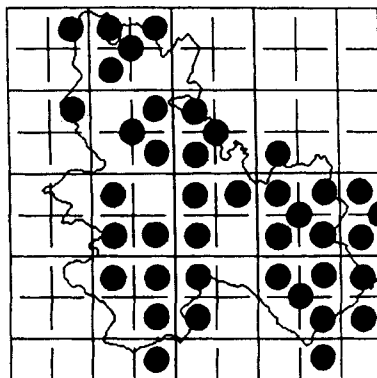
***Anguis fragilis***  
Vidriol



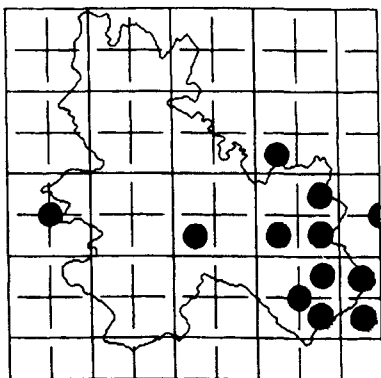
***Lacerta lepida***  
Llargandaix ocel.lat



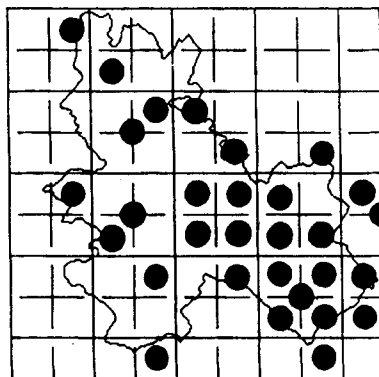
**Podarcis hispanica**  
Sargantana ibérica



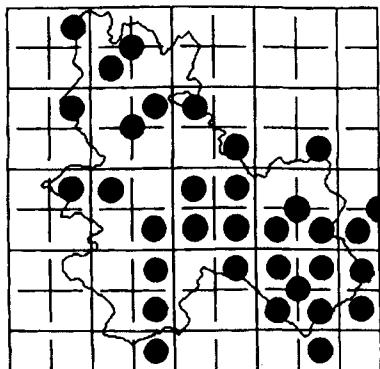
**Psammmodromus algirus**  
Sargantaner gros



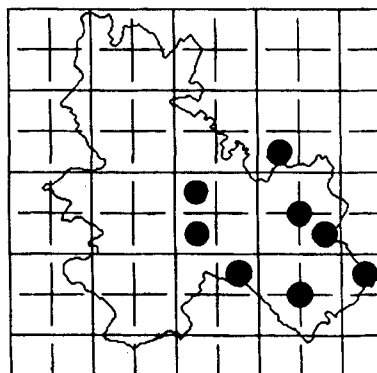
**Coronella girondica**  
Colobra llisa meridional



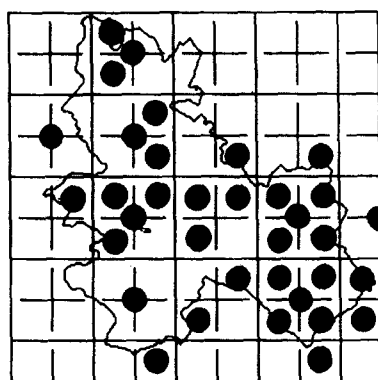
**Elaphe scalaris**  
Serp blanca



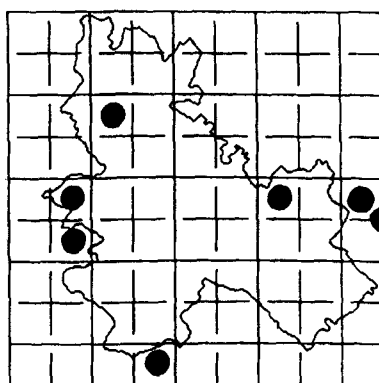
**Malpolon monspessulanus**  
Serp verda



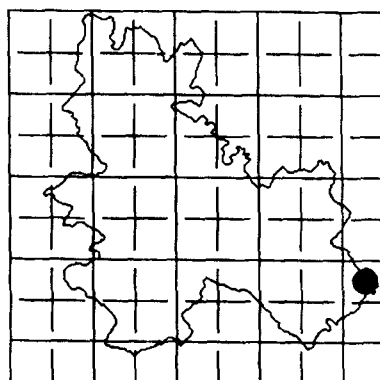
**Natrix natrix**  
Serp de collaret



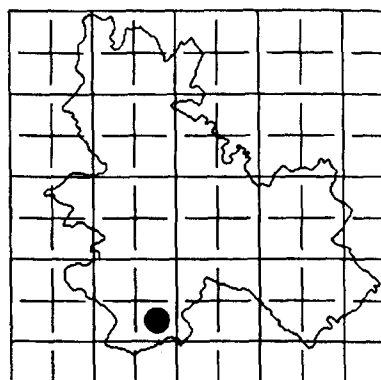
***Natrix maura***  
Serp d'aigua



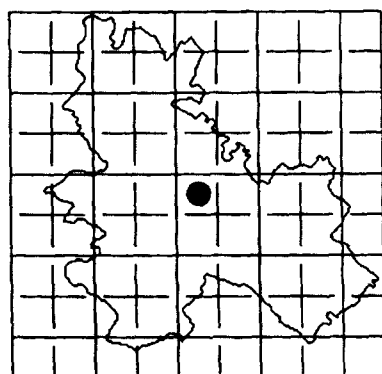
***Vipera latasti***  
Esgurçó ibèric



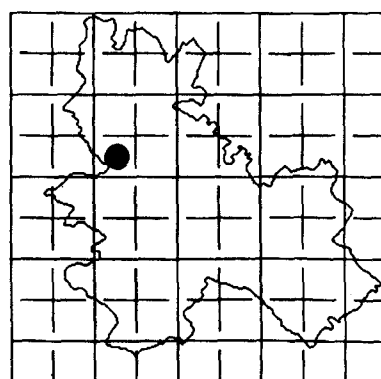
***Hemidactylus turcicus***  
Dragó rosat



***Chalcides striatus***  
Lludrió llistat



***Psammodromus hispanicus***  
Sargantaner petit



***Trachemys scripta***  
Tortuga de Florida